

BK1
H32

Б В О Г М Н
П Р С Т Х Ц Ч Ш Щ Ъ Ы Ь
Э Ю Я

026000779619

РАБОТА

ETËHEM HAXHIADEMI

PIRRUA

Tragedi me pesë akte

SHTËPIJA BOTONJËSE «LUARASI»

TIRANË, 1934

Αρ. 200 - 141.493

ETËHEM HAXHIADEMI

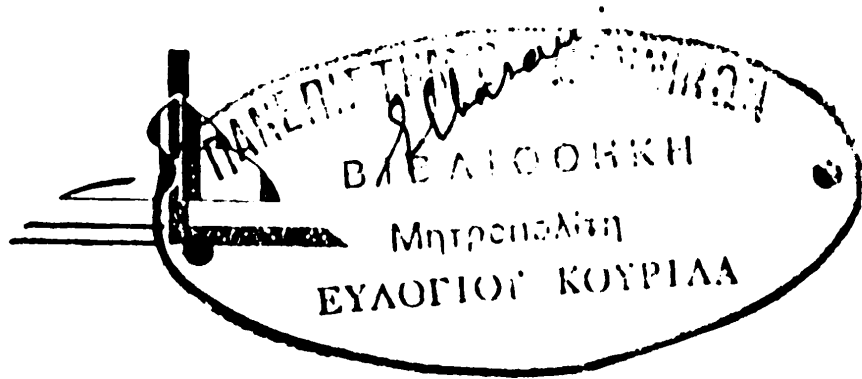
PIRRUA

BIBΛIOΘΗΚΗ
 ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ
 ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
 ΑΥΕΩΝ ΑΡΙΘ. ....

Tragedi me pesë akte

*Βιβλίο με 5
 πράξεις, Corilla's
 për njëzim e ndërim.
 Etëhem Haxhiade
 25. VI. 1937*

GJINOKASTER, 1934

SHTËPIJA BOTONJËSE «LUARASI»

TIRANË, 1934

VETËT:

NEOPTOLEMI

PIRRUA

ANDIGONA

KADMEJA

GELONI

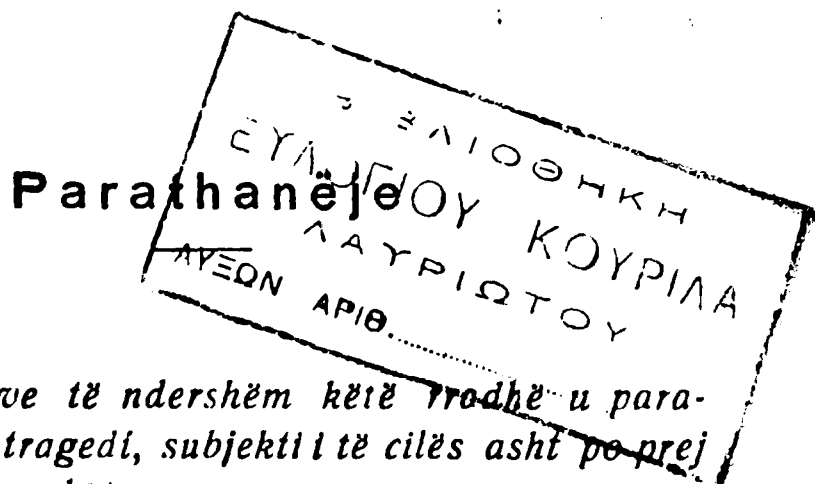
MIRTILI

Scena asht 'n' Ambraci, në pallatin e Pirros.

---

*Këndonjësve të ndershëm këtë tradhë u para-
shtroj prap një tragedi, subjekti i të cilës është po prej
historis s' onë kombëtare.*

*Në këtë pjesë shvillohet vrasja e Neoptolemit
prej Pirros, të dy mbretën i Epirit që kanë ndërtun
së bashku në një fron, dhe pushtimi i gjithë selis mbret-
nore nga ana e këtij të fundit.*

*Ngjarjen e kësaj tragedije do t' a kallxojnë me
pak fjalë:*

*Në një kohë që në Epir këtë dy mbretën sundoj-
shin së bashku, Geloni që ishte njeriu i Neoptolemit
mendoi t' a vrasë Pirron me pabesi dhe Neoptolemi
t' a gëzojë gjithë fronin e sh'etit.*

*Ngjarjes i dha shkak më tepër dhe Kadmeja, e
motra e Neoptolemit, e cila mbasit i çfaqti Pirros
dashuni dhe ky e refuzoi, këjo për ahmarrje shkol
e i tha të vllalt Neoptolemit që Pirrua kërkonte me
e turpnuë. Fjalët e saj i vërtetoi dhe Geloni e kështoi
të dy këtë, për të çuë në vend nderin e princeshës
Kadme, vendosën t' a vrasin Pirron me pabesi tyke
përdorun si vegël Mirtilin, një njeri të Pirros, i cili
ishte i pakënaqen prej 'tij.*

*Në një kohë që Mirtili ankohesh kundra Pirros,
se nuk e kishte shpërblyë si duhesh, Geloni i propo-
zoi këtij të vrasë Pirron dhe të vijnë në parlin e Neop-
tolemit, i cili kishte me t' dhënë dhurata të mëdha.
Mirtili herën e parë nuk ndëgjojë, por mbasandaj
shant sikur e pranoi propozimin e 'tyne dhe mb' anë*

t'jetër shkoi e i kallxoi Pirros qëllimin e Neoptolemit e të Gelonit.

Atëhere Pirrua i thërriti anmiqt e vet për darkë, mbassi në ditën e nesërme do të bahesh betimi i zakonshëm në Pasaronë, dhe porositi Mirtilin qi kër të vijnë atë t' i vrasin natën të dy bashkë me Aleksikratin, një t'jetër njëri të 'tj.

Kështu qëllimi i Pirros u sos. Porsa erdhën Neoptolemi u vra nga Mirtili dhe Geloni nga Aleksikrati e Kadmeja helmoi vehten.

Pirrua mbeti atëhere mëreti i krejt Epirit.

Gjlnokastër, 18 Mars 1934

AKT' I PARË

SCEN' E PARË

NEOPTOLEMI, PIRRUA

NEOPTOLEMI

Atdheu i jonë asht tyke shkumun mbarë
Nashti, o mik i shtrenjt, qi t'kam pjestár
Të fronit, t'cilin lumtënisht na e lanë
Stërgjyshnit t'on', ndonse nuk asht i gjanë,
Dy mbretën sá t'sundojn' me madhështi.

PIRRUA

Ngushticë e fronit s'ka ndonj'randësi
Për mbretnít qi din shpatën me përdorë
Në luftë, o shumë i dashtun bashkpuntór.
T'a ket'të gjan'mbretnín nji mbret s'ka vlerë,
Por po t'a rrisi laft fiton dhe ndër.
Të jesh'bir mbreti nuk asht për t'u mburrë,
Por mbret kush bahet vet's'harrohet kúrr.

NEOPTOLEMI

Kush n'deje s'ka gjak mbretnish qi t'i vlojë,
Nuk din si duhet popujt t'i sundojë.
Kush len prej mbretnish dhe në dor'mban ushtë,
Nuk munt t'kënaqet me nji tok'të ngushtë;
Prandaj Epiri me kët'vend të shkretë
Dy mbretën në nji fron nuk munt t'i ketë.
Na duhet të përpiqem t'a zgjanojmë
Qi t'mundemi të dy të mbretënojmë.

PIRRUA

Prej nesh ahere le të rrij në fron
Epirin kush mâ tepër e zgjanòn.

Atdheu për mbretin s'lypset t'jet'stolí,
Por mbreti duhet për 'te t'bahet flí.
Nuk ngjanë, o mik i dashtun, të lakmojmë
Për vende na qi s'munt t'i rregullojmë.
Epiri tepër asht për na i gjanë;
Mjaftòn t'a mbajm'kundrejt anmiqvet t'anë..

NEOPTOLEMI

Qëkurse shpat'e jote m'gjindet pranë,
Për grek's'kam frikë e për ilirjanë,
Se dij qi zemrën mbsheh në krahanur,
Porsi të atit tand të shtrenjt dikúr;
Prandaj sa t'njohta un për her'të parë,
T'pëlqeva t'gjindesh n'fronin t'im pjestár.
Un të çëmoj zotsin dhe krahun t'at;
Qi ka atdheu një trim si ti asht fat.

PIRRUA

Dhe un këshillat t'uja t'ambla çmoj
E moshën tande tepër e nderoj.
Dikúr zotnonte fronin e Epirit,
Im at qi e trashgove para t'birit,
Se qeshë un, kur vdiq, foshnje edhe pritesh
T'sundoje vendin t'im mbassi të rritesh.
Prá t'vun'në fron t'Epirit të sudoje
Për deri sa të rritesh qi t'm'a lshoje.
N'at'koh'qi erdha n'mosh'n e djalëris
Dhe për të vue kunorën e mbretnís
N'atdhe këthehesh un prej Ilirije,
Të desha t'kem pjestár të ksaj mbretnije,
Sepse mendoja qi stërgjyshnit t'anë
Kan'lemun nga një at e nga një nanë.

NEOPTOLEMI

Pa mas'gëzohem kúr çfaq kët'dëshirë,
Por para Eakidit në Epir
Im gjysh në kulm të lavdit mbretënonte,
Të cilin tepër gjindja e nderonte.

Yt at t'im, eti fronin ja pat rrmjë;
Porsi atij dhe un t'a mora ty;
Por prap dëshir'e i ime që qi t'jeshë
Ti mbret me Andigonën mbretëneshë.

PIRRUA

Kúr prej arsyës nuk gjindet e vërteta,
O mbret'i im, do t'gjindet nga shigjeta
Edhë nga shpata qi e kan'përdorë
Të parët t'on'nga fiset mbretënorë.
Në qoftse Eakidi muë më polli
Dhe Glauku, mik i 'tij, n'kët'mosh'më solli,
Të dihet se s'duroja t'kishte ndejtë
Nji t'jetër vetëm n'fronin t'im të shtrenjtë;
Sepse im át trashgím ja la të birit
Të mbretënoj'mbi gjindjen e Epirit.

NEOPTOLEMI

Atë qi ti kujtòn se t'la trashgím
Yt at, e la për muë dhe ati i im.
Si don me qenë un nuk jam tyke thanë
Qi nuk të duë për me m'u gjindun pranë.
Me krahun tand, si t'thash', sot mburret shteti;
Mburret dhe populli dhe un vet', mbreti.
Kam shpres'të madhe qi do t'vinj'nji ditë
Të shoh ndër brigje t'Rromës me ushtrit.
Të shoh në kulm të lavdit e t'mirnis
Si Aleksandrin e Macedonis.
Dhe un ahëre vetëm shpres'do t'kemi
Epíri qi do t'bahet krejt i emi.

SCEN'E DYTË

ANDIGONA, KADMEJA, NEOPTOLEMI, PIRRUJA

ANDIGONA

'Nderimi qi për burrin t'im më çfaq,
Princeshë e ime, tepër më kënaq.

Për pjesën t'ime jam shumë e gëzueme,
Kúr shoh dy mbretnit në dashni të çqueme.
O ja ku jan'të dy tue kuvenduë.

PIRRUA

Princesh', mir se na kini urdhënuë.

KADMEJA

Princesha vjen qetsin t'jua prishi pak
Për t'përsëndet' dy mbretnit nga një gjak.
Në nj'an't'im vlla shoh me fëtyr'të gjallë
Dhe Pirron n't'jetrën an'me trimni t'rrallë.
Për fronin e Epirit të dy vlejné;
Mbi gjith'fatozat armët ju shkëlqejné.
Dhe kúr ju shoh në shije bisedimi,
Nuk munt t'ju them se sá më mblon gëzimi.

PIRRUA

Me mburrjet dhe lavdimet qi na thoni,
Princeshë e ime, duket s'na çëmoni,
Se deri sot as një prej nesh s'dëfteu
Ndonji trimni për t'pa fitim atdheu.
Shih Rromën ku ka shkuë, mendo Greqín,
Sille në mendje dhe Macedonín
Se si e poq me Hind e Babilonë
Djal'i Olimbiadës, fis i jonë.
Mendo pastaj Epirin si qëndron:
Një pellg i ngusht'me mbretën dy në fron.
Si na e lan'stërgjyshnit t'a gëzojmë,
Nuk kemi mundun fare t'a madhojmë.

KADMEJA

Prej fisit t'on'gjithnji fatoza lenë,
Qi mâ të shumtët vdiqën për atdhën.
Dhe trim kush din të mundi nuk thërritet,
Por kush në shesh t'betejës din të vritet.
Prej epirotje lindi dhe piu sisë,
Ay qi shembi muret e Persís.

Dhe Rroma aq e madhe sot, mâ parë
Qe mâ e vogël se Epiri mbarë.
E kúr mbretnojn'dy trima si zamaku,
Ndër deje t'cilëve u lëvrin gjaku,
Përse të mos shpresojmë, o mbret'i im,
Për rritje t'vendit qi ju lan'trashgim?

NEOPTOLEMI

E kemi, motra e ime, për detyrë
T'na triumfojnë armët qi na kqyr;
Dhe mbretin mâ të ri qi kam ktu pranë
S'e tremb madhnija e anmiqvet t'anë.

ANDIGONA

Kush vehten mbret e quën nuk trembet kurr,
Por n'fush't'betjës lufton porsi búrr.
Ju prá qi fronin doni të gëzoni,
Duhet dhe për atdhén trimnisht t'luftoni,
Se kush për t'mir't'atdheut trimnisht luftòn,
Vetëm ay për fronin meritòn.

KADMEJA

Mbreteshë e ime, duken nga nji herë
Disa vetëm ndër lufta qi kan'vlerë,
Se burrit të lavdohet s'i takòn,
Por rasti kúr e siell trimnín provòn.
Nuk mburren mbretnit t'on'me fjal'të tepra,
Por do t'u duket vlefta veç ndër vepra.
Ndër lufta dhe beteja kúr të blnë,
Ahere do t'a çfaqin dhe trimnín;
Ahere lavd i ktyne do të shtohet
Mâ tepër dhe Epiri do t'zgjanohet.

PIRRUA

Princeshë e ime, jau kërkòn dëshiri
T'madhohem ne, t'madhohet dhe Epiri.
Dhe fjal't e ambla qi të tingëllojnë
Nga goja zemrat t'ona po forcojnë;

Po shtojn' lakmin për lavd e pun'të mdha,
Për t'cilat do të dergjemi pa prá.

KADMEJA

Kúr flet, o mbret'i im, me pamje trimi
Muë zemra m'ngrohet dhe më mblon gëzimi.
Me randësin e pamjes në fëtyrë,
Më vjen se një fatos të math po kqyr.
Shkëlqim'i armëve qi keni ngjeshë
Po m'trubullòn nga shpirti shum'.

ANDIGONA

Princeshë,

Pa mas'gëzohem për kto fjal'qi flet
Në mburrjet e t'im shoqi porsi mbret.
Shpresoj se bashk'me vllan do t'a dëfteni
Një t'jetër her'dashunin qi po ushqeni
Për burrin t'im me prova mâ të gjalla.

NEOPTOLEMI

T'uejën dhe un me prova mâ të rralla.
Nashti më duhet t'shkoj, i dashtun mbret,
Mbase Geloni ka koh'qi më pret.
Eja të shkojmë, e dashtun motër e ime,
Se dita na kaloi me bisedime.

SCEN'E TRETË

PIRRUA, ANDIGONA

ANDIGONA

Princesha Kadme me fëtyr'të pashme,
O burr i zemrës, asht një vajzë e dashme,
Gjithnjë të mburr dhe flet fjal'lavdërimi;
Sa herë e shoh un ndjenj një far'gëzimi
Dhe nuk di pse m'ka hyë kaq shum'në zemër.

PIRRUA

Ndoshta pse don qi ty të vinj si shemër!
Nga t'gjitha fajet ti Kadmen e lave;
Nji mbreti nuk i vlejn'mburrjet e grave.
Muë s'më pëlqejnë sjelljet e asaj,
Por shum'mâ tepër s'më pëlqen i vllai.
Neoptolemi nuk ka sy të mirë
Qi don të mbesi vetëm mbret n'Epër.
Atij i duket se ja kam pjestuë
Un fronin pa të drejt', me ç'kam kuptuë.
Me ç'do mënyr'përpiqet rradhën t'gjenjë
Dhe si e si kërkòn të më gënjenjë.
Neoptolemit un i dukem shemër
Dhe ti i duke vajzës qi ke n'zemër.
Nuk dij si t'a kuptoj në ka qëllim
T'i banj'ndonji ligsi personit t'im.

ANDIGONA

N'mendòn për ty ndonji ligsi me t'motrën,
Atij qysh tash me gjak ja lyë un votrën.
O mbret'i im, ç'mbëlòn në shpirt m'a thuëj
Ke marrun vesht gjasend ti prej ndokuj?

PIRRUA

Në shpirt t'Neoptolemit un shikova,
Pastaj në bisedline e kuptova
Qi ç'do mënyr'përpiqet të përdori
Nga fronti i Epirit qi t'më shporri.
Mâ tepër qi t'i mbetet vetëm fronti
E shtynë, o Andigonë e shtrenjt', Geloni.
Geloni asht shumë i rrezikshëm; duë
Me t'madhet si e si me e afruë
Dhe me gëzim i epja mjaft shpërblime
Atij qi do t'a kthente n'partin t'ime.

ANDIGONA

Me t'holla kthehet dhe nj'shtëpi fisnike
E jo Geloni qi kthehet prej frike.

Pastaj kúr sheh qi po t'afion rreziku,
Ate mâ par'bàn qi don t'banjë anmiku.
Përdori mjetet t'gjitha të ç'do lloje;
Atë qi don t'rrenoj'mâ par'rrenoje.

PIRRUA

Mirtili nga nji her'më shkon ndër mend
Dhe s'dij se munt t'a kryj'nji të till send:
Ay rrin me të gjith'si ka zakonin;
Më than'se e kan'pa dhe me Gelonin.
Veçse Mirtili asht njeri i butë
Dhe s'munt t'gaboj'Gelonin mendjesqutë;
Por prap kam shpres'se mundet të këthehet
Me shumat e mëdha qi t'i dëfthehet.
Në rast se un kët'rradh'ja mbrrinj'qëllimit,
Do t'më gufmohet zemra prej gëzimit.

ANDIGONA

Me mjete t'ambla dhe me fjal'të mira,
Kujtoj qi do t'plotsohet ty dëshira,
Po nuk e ktheve me të mir'të ligun,
Ahere ktheje tyke i shtiem frikën.
Qi dhe nga frika s'kthehet kúr e kqyre,
Ahere vidhja me ç'do far'mënyre
Gjallnin atij qi t'rrin ty kundrështár
Në fron t'Epirit për me qen'pjestár.
Nji mbret nuk duhet t'jetër të durojë
N'qëllim të 'tij t'i dali t'a pengojë.

PIRRUA

O ti thesar i çmuëshëm, ndëgjò pak:
Nuk dëshiroj t'a lye fronin me gjak,
Sé vlera atij mbreti s'i harrohet
Qi emni për të kqija s'i ndëgjohet;
Pastaj Geloni leht nuk munt të vritet,
Se ndër persona t'dorës s'par'rradhitet.
Nga un t'a kthej Gelonin, t'them t'vërtetën,
Mâ shum'gëzohem se sa t'i vjeth jetën.

Ay njeri i squt', si ç'mendoj unë,
Për t'mir't'atdheut më hyn'tepër në punë.

ANDIGONA

Ay Neoptolemit po t'i kthejë
Edhë për ty, o búrr, nuk munt të vlejë;
Se një njeri qi tradhëtòn, si ç'dihet,
Trathton dhe blesin mbasandaj po t'blihet.
Asht mà i vjefshëm them Mirtili i butë,
Se sa Geloni me at'mendje t'squtë.
Pastaj Geloni ruhet nga polemi
Qi t'mos largohet nga Neoptolemi.
I till njeri për muë as pak nuk vlen;
Ja dhe Mirtili qi dëshron po t'vjen.

SCEN'E KATËRTË

PIRRUA, ANDIGONA, MIRTILI
PIRRUA

Eja, Mirtili, të shohim ç'po na sillë,
Po t'më ndëgjoish un do t'ap një këshillë.

MIRTILI

Këshillat t'ueja t'ambila janë, o mbret;
Mirtili vjen tyke ju përshëndet
Të dyve se ka qen'gjithmon'besnik.

ANDIGONA

Nga fjalët duke qi ti je fisnik.

MIRTILI

Fisnik në jam un s'munt t'a dij', mbretneshë,
Por vetëm dij se kur don qi t'a keshë
Mirtilin pran'për me u bâ therorë
Për ju gati asht në ç'do çast e orë.
Me këtë fjalë un vehten s'duë t'a mburrë,
Por nuk besoj të gjindet t'jetër búrr

Në krejt Epirin qi mâ shum't'ju detë
Se sa Mirtil'i besës së vërtetë.
Me gjith këtë sikundër u dëfteva
Për t'mirën t'uej më duket s'u shpërbleva.
Nuk pash'qi dor'e artë e mbretit t'rrallë
T'i api dhe Mirtilit ndonji shkallë.
Un prap se prap i ulet sikur mbeta
Besnik do t'jemi sa të më mbaj'jeta.

PIRRUA

Nëqoftse vlerën tande mirë e mate,
Mirtil i im, dhuratat mjaft i pate.
Sa mbaj un mend, e dij me siguri
Qi nuk kam lanun pa shpërblyë njeri.
Dhe ti më duket s'ban mir'qi kërkòn
Nji shkall'qi edhë nuk e meritòn.
Un t'kam njeri të besës dhe të duë,
Por nuk më vijn'mir'këtò fjal'qi thuë,
Se nuk besoj të gjindet t'jetër mbret,
Qi t'i shikoj'sá un njerzit e vet.

MIRTILI

Për gradën qi më keni bamun ndër,
O mbret'i im, un ndoshta nuk kam vlerë,
Porse përgjithënisht mâ shum'se dija
Ke mbretnit e ka vendin besnikrija.
Veç meje mbassi s'keni ndonji t'jetër,
Qi t'numurohet nga besnik't e vjetër,
Kujtoja qi dhe muë do t'më emnoni
Në atë shkall'qi gjindet sot Geloni.
Neoptolemit nuk besoj t'i jetë
Ay besnik ashtù si jam un vetë.

PIRRUA

Neoptolemit, o Mirtil, Geloni
I ka hyë n'pun'sá ju s'munt t'a çëmoni.
I ka dëfyemun vepra të zotsis
Dhe prova mjaft të gjalla t'besnikris.

I ka ndihmumun aq sá pa qen'mbret
T'a ket'gjymsën e shtetit n'dor'të vet.
Kúr ju t'më bani gjymsën sá ka bâ
Geloni për Neoptolemin prá,
Ahere ju për muë do t'keni vlerë
Mâ tepër se Geloni dhe tri herë.

ANDIGONA

Mirtilin në kujdes t'a kesh'gjithmonë
Se nga besnikët asht të shtëpis s'onë.
Na don me zemër dhe ka qen'gati
Gjithnji për nderin t'on'të bahet fli;
Edhë ay qi fli për mbretin bahet,
Nga mendja e atij s'duhet të ndahet.
Duhet t'i shtohet vlera dhe t'çëmohet
Mâ tepër se prej gjindjes mbar kujtohet.
Mirtili asht i joni edhë ngjanë,
O burr i dashtun, t'a kesh'gjithnji pranë.

MIRTILI

Mbretneshë e leme nga një át bujár
Qi derth nga goja fjalët si nektár,
Pa mas'gëzohem kúr shoh qi më doni;
Por mbassi vleftën s'e kam sá Geloni
Për burrin tand dhe mbretin t'im të shtrenjtë,
Këtù n'Epir un mâ nuk kam me ndenjtë.
Do t'iki e t'largohem jasht atdheut
E do të shkoj në dhé të Ptolemeut.
Kujtoj atje s'do t'gjinden gjuh'të liga
Dhe kam për t'u nderuë nga Verenika.

PIRRUA

Nga goj'e jote s'doja fjal'të tilla
Të dilshin'o Mirtil; ndëgjò këshilla
Mos shkil të mirat qi ke pa prej meje,
Se zemërohëm pastaj kundrejt teje.
Nashti do t'venj një barr'qi po e kreve,
T'a dijsh qi zemrën t'eme e rrëmbeve.

Ajò do t'qisi pastaj ty në dritë
Dhe do t'gëzojsh të gjitha mirësitë.
Kam për t'a than'kúr t'jemi vetëm na.

ANDIGONA

Ja un po shkoj dhe vetëm po ju lâ.

SCEN'E PESTË

PIRRUA, MIRTILI

PIRRUA

Mirtil i dashtun, ty o búrr i rrallë,
Pran'vehtes do të kem sá t'jemi gjallë.
E din fort mir'qi fron'i em atnuër
Për fat të keq sot gjindet ndër dy duër.
Neoptolemi s'munt t'a rregullojë
Pjesën e 'tij t'mbretnís po s'i ndihmojë
Geloni dredharak qi din t'a hedhi
Shumicën n'lak dhe shumë antar'të mbledhi.
Ky prá m'damtòn muë shumë edhe mendoj
Mâ tepër se t'a shduk t'a afëroj.
Ay nga parësija numurohet
Dhe po t'vras mbretnija m'trubullohet.
Prandaj prá dora qi nuk munt t'kafshohet,
Mirtil i besës, duhet të lëmohet.
M'kan'than'qi të kan'pa me 'të shpesh herë
Dhe ti e ke në dor't'm'a banjsh një ndër:
T'përpiqesh të m'a kthejsh në partin t'ime
Tyke i folun të mëdha premtime.
T'i flasish se po t'bahet prá i emi,
Nga mâ të çmushmit njerës do t'a kemi.

MIRTILI

Geloni nuk besoj, o mbret, t'gabohet
Edhë me partin tande të bashkohet;
Në qoftse fam'e jote don t'i vlejë,

Mendja e ime s'mundet t'a këthejë.
Ay njeri i naltë asht me gjykim
Dhe unë i ulët dhe pa ndonj'kuptim.
S'm'a merr muë mendja vehtes t'i venj'njollë
Tyke këthyë Geloni mendje hollë.
Un them vepra të tilla mos filloni,
Me gjith'këtë ju bani si të doni

PIRRUA

Mirtil, nga goja mos qit fjal'të tilla,
Besniku bahet fli nuk ep këshilla.
Provo detyrën tande dhe mos pyt
Se ç'far, dhurate t'ka shkruë mbret'i yt.
Geloni dhe pran'meje po t'avitet
Me vlerën tande s'munt të barabitet.
Ti je nga mâ të ngushtit dhe do t'kemi
Si asht Geloni ke Neoptolemi.
Kujto se s'erth dobi kurr nga urtija;
Kush asht besnik provohet n'dit'të kqija.

MIRTILI

Kúr mbreti don besnikun t'a provojë,
Dhe veprat duhet kurr t'mos ja harrojë.
I duën besnikët mbretnit sá kan'vlerë,
Por kúr mâ s'kan'fuqi kërkajn'të t'jerë.
Dhe ti, o mbret'i im, qi m'ke në zemër
Kërkòn t'më sjellsh Gelonin pran'si shemër.
Mendo se kúr Geloni ju bië n'dorë,
T'a dijsh qi dhe për ju do t'jet'trathtor,
Se me Neoptolemin asht mësuë
Të urdhënoj'e jo si doni ju.

PIRRUA

Nji her'Neoptolemit po t'i kthejë,
Pastaj Geloni s'ka se ku të vejë.
Në qoftse pa urdhnuë s'munt t'i durohet,
Pran'meje mbasandaj do të mësohet,

Po s'e mësoi qi jam un mbret n'Epër,
Do t'a shtrëngoj ahëre me pa hirë.
Dhe me pa hir'po s'deshi t'a niësojë,
S'asht faj'i em pastaj po t'a pësojë.

MIRTILI

O mbret'i im i ambël në fëtyrë,
Ju them se s'asht për muë këjò detyrë.
Nuk mundet t'më besojë muë Geloni
Qi me t'vërtet'pran'vehtes ju e doni.
Pastaj s'kujtoj të jetë aq shumë i lik,
Sá mikut t'vet t'i bahet kot anmik.
Kjo asht një pun'qi as nuk munt t'besohet.

PIRRUA

Muë m'duhet t'shkoj nashti se po vonohet.
Ti n'don t'arrinjsh në shkallën e lumnis,
Duhet t'i bahesh fli besnikëris.
Në qoftse të pëlqen qi të largohesh,
Ahëre ndryshe ban; por mir't'mendohesh.

Fund' i aktit të parë

AKT' I DYTË

SCEN'E PARË

KADMEJA, GELONI

GELONI

Princesha mâ fisnike e Epirit
Të presi vetëm në pallat të Pirrit
Edhë njeri t' mos dali t'a nderojë?
Eja të lutem t' ikim se vonojë;
Nuk ban për shkallën tande qi të vinjsh
Në këtë vende edhë vetëm t'rrijsht.

KADMEJA

As pak, Gelon, nuk tundem; dhe një ças
E munt të dali Pirrua qi t' i flas.
Do t' i vërsulem se ay asht shkaku,
Qi muë më ndizet zemra edhë gjaku.
Kúr merr kunorën dhe e vë në báll,
Muë vehtja m' duket sá nuk jam e gjallë.
Kúr bisedòn nga veprat e trimnís,
Më merret fryma krejt prej vilanís.
Ah, o Gelon, nuk munt t'a përshkruej ty
Se si atë e shohin kta dy sy.
I shkrepëtin fëtyra kúr shikòn,
I zbardhëllòn gjith' trupi kúr kalòn.
Kodrinat uturinjn' kúr shkon në kál,
Përtrihet dhe mâ tepër se asht djál.

GELONI

'Princesh', përmbaje vehten për çka flet,
Mendo një her' se t' lindi ty një mbret.
Të tilla fjalë un kurr nuk kam ndëgjuë,
Qi goj' e jote të ket' biseduë.

Mendò një her' dhe rregullat mbretnore,
Qi nuk e lypin t'sillesh këso dore.
Ah, qysh? Edhë nga syt të dalin lot?
Princeshë e ime, un s,të marr vesh dot.
Po nuk mendove moshën e t'rinis,
Mendò ahëre nderin e shtëpis.

KADMEJA

Gelon, përse kërkòn t'më apsh mërzi?
Ke un këshillat t'ueja s'kan'dobi.
Prej zemre ti nuk mundesh me m'a shkulë
Shigjetën e dashnis qi më asht ngulë.
Ja ku të them se unë e dashunoj
Me zemër.

GELONI

Pirron?

KADMEJA

Dhe e adhuroj;
Pa te në botën paqën s'do t'a gjenj,
Pa te dhe natën prehje s'kam të flenjë.
E duë sá s'munt t'a them, e duë me zemër
Dhe Andigonës duë t'i vete shemër.

GELONI

O shumë e shtrenjt prinsesh', ndëgjò dhe mue
Nji her'qi shum'nga jeta ka kaluë.
Dashnija nuk ka vend ke vajza mbreti,
Të cilat do t'martohen ku don shteti.
T'yt vllai kunora e mbretnis i rrxohet,
E motra me anmikun po t'martohet.
Nuk duhet prá pse në dashni je dej
Neoptolemi në rrenim të vejë;
Si munt t'mendojsh e lyp nevoj'e fronit
T'i bindesh rregllave si mbas zakonit.

KADMEJA

Gelon, asht e pamundshme kjo qi thuë,

Se për t'largumun zjarrin kam luftuë,
Por ah nuk pashë un ndonji her'fitim,
Përveçse kot mundova shpirtin t'im.
Nashti un vehten mâ s'e urdhënòj,
As qi këshillat t'ueja i ndëgjoj.
Do të provoj marrinat e rinis
Dhe etjen do të shuej të dashunis.
Po nuk fitova Pirron do të vdes,
Për t'i kallxumun vuetjet po e pres.

GELONI

Por ngjan'për ty, princesh', të zanj'me gojë
Gjith'bota dhe mbi ty të pëshpërojë?
Mos t'lutem, mos e nxi ti at kunorë,
Qi t'a kan'bajt'stërgjyshnit shekullorë,
Se fama edhë lafti leht s'fitohet,
Por shpejt çka t'flasi gjuh'e lig'ndëgjohet.
Po s'të pëlqyën këshillat e Gelonit,
Mendo se Pirrua asht pushtuës i fronit.
T'yt vllai ja mori gjymsën e mbretnís
Dhe uli famën tande të shtëpís.

KADMEJA

Gelon, mos u mundo t'më kthejsh mendimin,
Por më ndihmo se qysh t'arrinj'qëllimin.
Kadmeja asht e marr'; nuk don arsyë,
Vetëm dëshirën do t'a qisi n'kryë.
Së parit etjen t'shuj'qi e mundoi,
Pastaj gjith'bota le të thot'si t'dojë,
Kúr muë dëshira mir'të më plotsohet,
Nuk më merr malli se ç'far'bisedohet.

GELONI

Edhë nji her'të them mir'm'u menduë;
Ja edhë Pirrua vetëm t'u afruë.

SCEN'E DYTË

PIRRUA, KADMEJA, GELONI

PIRRUA

Princeshë, e bane mir'qi m'vizitove,
Se prej mërzis qi m'kishte kap'm'shpëtove.

GELONI

Princesha ju nderòn, o mbret'i im,
Prandaj t'ju prishi prehjen ka guxim.
Të mirën e adheut ke ju e kqyr
Dhe për t'ju pamun shpesh e quën detyrë
T'ju paraqisi pa përtoë nderime,
Sikundër lypset bâ, mbas mendjes s'ime.
E tepërt m'duket dhe nuk asht nevojë
Detyrat kundrejt popllit t'zam'me gojë,
Por munt të themi se e mirë e shtetit
Varet nga nderi dhe burrnija e mbretit.
Dy mbretnit prá qi po sundojn'n'Epír
Kët'gjâ duhet t'a ken'kuptuë fort mirë,
Prandaj e udhës asht t'jet'para syve
Nji bashkpunim I ambël i të dyve.
Kjo gjâ mâ tepër mbassi i përket
Atij qi asht m'i zoti për t'qen'mbret,
Princesha vjen me gaz të falnderojë
Në emën t'popullit qi ka nevojë.

PIRRUA

Mâ shum'prej mendjes tande, o Gelòn,
Shihet nevoj'se sá prej shpatës s'onë.
Un mburrem pa kufi të kem ty pranë,
Nji këshilltar të besës mendjegjanë.
Ashtù si thuë asht nuk ka pik'dyshimi,
Se e përban fuqin vetëm bashkimi,
Prandaj sá bukër ishte si ç'mendojmë
Për t'mir t'adheut ashtù dhe t'vepërojmë,
Se fjala me t'vërtetën kúr bashkohet
Asht mâ e ambël se nji fjal'qi thohet.

GELONI

O mbret i çmushëm, asht në dorën t'uej
Mirsi t'i bani edhë keq gjithkuj,
Epiri ka dy mbretën; po t'kuptohi
Dhe në një mendje mbasandaj t'bashkoi,
Sikundër ka vijumun deri sot
Nuk kemi na se si trazohem dot.
Për sende t'vogla mundet t'i ndihmojmë
Një mbreti na, por jo t'a rregullojmë.
Mâ n'funt një mbret edhë munt t'këshillohet
Por kurr nga t'jer'nuk munt të rregullohet.

PIRRUA

Ah, mendja e Gelonit rregullon
Edhë dhet mbretën jo veç dy në fron!
Epirin, një nga mbretnit të mungojë,
Aq tepër nuk besoj që t'a cënojë,
Por po t'mungoj'Gelsoni me fjal't'zjarrta
I bien kunorës gjith'stolit e arta.
Kurr për zotsija sot mâ shumë çëmohet,
Edhë Gelsoni lypset të bashkohet
Me na, që asht një shtyllë e mbretënis
Dhe lavdi edhë nder'i Mollosis.

GELONI

Zotsija edhë vlera që munt t'kemi
Përdoret si të det'Neoptolemi,
O mbret'i im, sepse ay më rriti
Dhe për këtë shkall'që kam më përgatiti.
Në qoftë ju t'bashkuem do të qëndroni,
Po i bashkuem me ju do t'jet'Gelsoni,
Se un nuk munt të kemi gjâ në dorë,
Veçse për mbretin t'im t'bahem theror.
Neoptolemi edhë Pirrua t'jenë
Në harmoni të plot'dhe gjâ t'mos kenë,
Por na të t'jerët munt të jemi mirë,
Kurr mbretnit t'on'të ken'për na mëshirë.

PIRRUA

Pa mas'gëzohem un kúr shoh me sy
Nji këshilltar të zotin porsi ty
Edhë njeri të besës së vërtetë
Neoptolemi për gjithmon'të ketë,
Sëpse prej teje t'jetër gjâ s'munt t'pritet.
Po ç'shoh? Princesha me kto fjal'mërzitet?
E udhës s'asht të bisedoj'nji palë;
Princeshë e shtrenjt', folni dhe ju nji fjalë.

KADMEJA

O mbret'i im, un erdha qi t'ju has
Dhe vetëm desha diçka me ju t'flas,
Prandaj ju lutem shum'mos në mundoni
Në bisedimin t'uej mâ gjat't'vijoni,
Se në kët'vend jam tyke prit'me orë.

PIRRUA

Urdhno, princesh', për ty ç'gjâ kam në dorë.

KADMEJA

Ke shum'në dorë, o mbret, dhe do t'a themi,
Por duë mâ par'qi vetëm na të jemi.
Gelon, na lini vetëm?

GELONI

Si t'urdhnoni;
Me urdhnin t'uej qëndrôn këtù Geloni.

SCEN'E TRETË

KADMEJA, PIRRUUA

PIRRUA

Folni, princesh', nashti qëndrojm'të dy.

KADMEJA

O mbret'i im, po t'më shikojsh në sy,

Qëllimin t'im ti ke për t'a kuptuë
Se pse kam ardh'qetsin me t'a trazuë.
E dij qi deri sot nuk jam kursyë
Me prova dashunin me t'a dëftye.
Me sá kam mundun s'kam lan'mangut fare
Në t'mirën tande për të qen'pjestare.
Për vllán e vetëm aq shum's'jam munduë
Se sá për ty, o mbret, un kam luftuë;
Por prap n'fëtyrën tande nji shenj's'pashë
Mirnjohtje për gjith'provat qi të dhashë.
Më mban fëtyr'të errët dhe krenare
Dhe vuajtjet qi m'rrethojn's'i sheh as fare.
Nuk sheh si zemra e ime gjak pikòn
Dhe shkaku ti je qi po e mundòn.
Kaq i patundun ti si munt të jeshë
Me muë të gjorën qi jam nji princeshë?
Ti randësin në luft'duhet t'a mbajsh
Dhe derdin t'im këtù duhet t'a qajsh.

PIRRUA

E dij qi gjak të nxehët ke në deje,
Princeshë e ime; thuej ç'kërkòn prej meje.
Të kam çëmuë me koh', të gjith'kan'dije
Qi t'kam nderuë ashtù si të ka hije.
Jashta kufinit ti nashti mos dil
Dhe gjith'mirsit e mija mos i shkll,
Sepse nderimin qi më ke dëftye,
Po n'at'mënyr'dhe un t'a kam shkëmbyë,
Prandaj kjarisht m'a thuej ktu midis nesh
Ç'kërkòn prej meje se s'të marr dot vesh.

KADMEJA

Përse, o mbret, të flas mâ gjat'më shtynë
Edhë me njolla t'ra zemrën m'a lynë?
Ti flakën t'ime nuk don t'a kuptojsh
A po t'pëlqen mâ tepër t'më turpnojsh?
Nuk kam se si të gjenj'fjal'mâ të kjarra

Për t'i provuë dëshirat mâ të zjarrta,
Qi shpirtin po m'a përcëllojn'nga pak
E po më trubullojn'dhe trup e gjak.
Apo kërkôn mâ tepër të marrohem
Edhë ndër kambët t'ueja të rrëxohem?
Dhe kte po e kërkove për t'provuë
E banj, se nuk dëftehet sá të duë!
A qysh? Fëtyr'e jote nuk ndërrohet
Edhë nashti qi helmi po më shtohet?
Qëndrôn krejt i patundun dhe s'dëften
As shenjën mâ të vogël qi më vlen?
O mbret i adhuruëshëm, mëshirohu
Dhe qi kam ran'kaq tepër posht'mer.dohu.
Nji pik'mëshire n'zemër po s'të mbeti,
Kujtò mâ n'funt qi un jam nji vajz'mbreti.

PIRRUA

Më prekin ndjenjat t'ueja t'thella, kúr
M'tregon pësimet t'ueja, t'jesh'sigúr.
Ti je nji vajz'bujare n'rradh'të parë
Mbi gjith'virgjinat e Epirit mbarë.
Vetijat t'ueja jan'për t'u lavduem,
Por prej nji burri qi s'asht i martuem.
Vërtet se ndjenjat t'ueja shpejt do t'verdhen,
Por duhet prap në vend të vet të derdhen,
Mendò nji her'nga leve, prej ç'far'skote,
Shtrëngò dhe zemrën se je epirote.
Kjo lulja e dashnis qi të ka çelun
Për koh'të shkurtën ka me t'përgëdhelun,
Se diell i 'saj porsa të perëndojë,
Nga jeta do të shduket e do t'shkojë.
Për shembëll kohën merr qi ka kalumun,
Atà nji her'qi u deshën s'jan'bashkumun.
Dhe vajzat t'jera ti po të venjsh vesh,
As nji s'e mori atë qi e desh.
Njeriut të gjitha kto kúr i kujtohen,
Pësimet edhë vuetjtet i largohen.

KADMEJA

O ti njeri i egër. qi s'kujtòn
Se si dashnija asht e si t'përvlon,
Përse ti vall kaq posht'të më lëshojsh
Dhe nderin e shtëpis t'mos m'a kujtojsh?
A mos ke lindun ti veç për të therë
Ndër lufta djelm t'pafajshëm e të mjerë
Qi nuk e din se si të djek dashnija
Dhe s'i peshòn as pak vujtjet e mija?
Të derth un lot përpara prehnit t'at
Edhë prej zjarrit t'shteret gjaku n'shtat
E ti t'mos kesh'për muë as pak mëshirë
Qi jam princesha mâ me fam'n'Epír?
As fis'i im, as bukurija e ime,
As sjelljet nuk t'a ban zemrën thërrime?
O mbret pa shpirt qi don të pijsh veç gjak,
Për moshën t'ime keq s'të vjen as pak?
Po ti në mendje nuk e sill një herë
Qi jemi nga një fis e nga një derë?
Nashti pse prá kaq tepër më shnderon
Dhe plagët qi më çele s'i shëròn?
Mâ par'kam qenë e lumtun; gjâ s'mendoja
Dhe moshën t'ime të rinis shijoja.
Me shoqet dëshiroja m'u bashkuë,
Kujtoja se gjith'bota asht me muë.
Qëkurse të takova u vendose
Në shpirtin t'im dhe zemrën m'a plagose.
Nashti me sy të dhimshëm pse s'shikon,
Por gjendjen dhe mâ tepër m'a lëndòn?
Kúr je i egër kaq dhe m'le me hekë,
Të paktën s'ke ti frik'se ke me vdekë?

PIRRUA

Princesh', më duket tepër u rrëmbeve:
Lirin e fjalës mjaft e kapërxeve.
N'harrove se përpara ke një mbret,
Me t'cilin ti në kët'mënyr'po flet,

Ahere muë më duket se banj mirë
T'shtrëngohem për t'a msumun me pa hirë.
Për vuejtjet t'ueja, sá s'kam gjá në dorë,
Princeshë e ime, s'munt të jem fajtór.
Marrinat e të rijve s'munt t'i ndjekin
Atà qi për fitim e lavde hekin.
Atyne krahanorët u ngufmojnë
Për zhurma t'luftës edhé gjak kërkojnë.
Kúr derdhet gjaku prá nuk tremben dot
E aq mâ pak për dísá pika lot.
Me lot të vajzave gjá nuk fitohet,
Me gjak t'djelmoshave atdheu zgjanohet.
Përmbaje vehten prá, bahu trimneshë,
Se ke me qenë e lumtun, o princeshë.
Sëmundja e shpirtit asht plag qi shërohet,
Por nderi mbretënor në vend nuk çohet.
Kto fjal'të duken ndoshta ty të kota,
Se je e re dhe nuk din si asht bota,
Por kúr të piqet mendja pak mâ vonë,
Ahere ke me ardh'në mendjen t'onë.
Ke për t'peshumun t'mirën dhe të ligën
Ke për të njohtun nderin edhé frikën,
Do të kuptojsh se si asht e vërteta
Dhe me sá dhimbje t'madhe kalòn jeta.
Kúr t'kesh'provumun vehten do të jeshë
Ahere e durushme, o princeshë.

SCEN'E KATËRTË

PIRRUA, KADMEJA, ANDIGONA, GELONI

ANDIGONA

Asht e vërtet, Gelon, me ty bashkohem
Qi duhet edhé na mâ shum'të zgjohem.
Princeshë e dashtun, më lajmuën si vonë
Qi kishit ardh'këtù n'pallatin t'onë.

Të përshëndes nga zemra tue t'uruë
Nji vles'të denjë ashtù si m'pëlqen muë.

KADMEJA

Mbretnesh'fatlume, qi t'çëmohet vlera
prej fatit tand mbi gjith'virgjinat t'jera,
Pse luën me gjendjen t'ime kaq të prapë?
A po sëmundja e shpirtit pse m'ka kapë?
A po pse shtrihe n'pupla të lumnis
Dhe un do t'vishemi me petka t'zís?
Të lutem mos m'i cyt plagët e mija!

ANDIGONA

Princesh', kto fjal'më dulën nga dashnija,
Gabim i math nuk quhet. me ç'kuptoj,
Për ty nji vles't'përshtatshme po t'uroj.
Po ç'shoh? Princesha e ime asht idhnuë?
A mos e ka idhnin e 'saj me muë?
Un dashunin me prova ja kam çfaqë
Dhe sá her'vjen e vete më kënaq.

GELONI

Ndërrim'i nxehtësis shpirtnore t'rave
Nuk i përngjanë atyne të gjith'grave,
Mbretnesh', dhe nuk e ka pikën e vlerës,
Se asht si shiu qi bië në zhek'të verës.
Besoni se princesha jo s'ju çmon,
Por thellësisht edhë ju adhuròn;
E sot asht e pamundun si shikohet,
Se s'ka me ju se pse të zemërohet.
N'midis dy palësh kúr mbretnòn shoqnija
Aq shpejt nuk munt të vyshket dashunija.

ANDIGONA

Gelon, me mendjen tande, t'them t'vërtetën,
Për bukuri ti e qindis bi:edën
Dhe në ç'do çashtje qëndròn i patundun.
Kúr prá princesha qenka e pamundun,

S'e shihni ju t'arsyshme në kët'ditë
Të kandëshme të dalim me shetitë?
Asht ditë e bukur sot porsì dit'prilli,
T'shkëlqyshme jan'dhe rrezet qi lshon dielli.
Kodrinat e qytetit po blerojnë
Dhe pemët jan'gati të sumbullojnë.

PIRRUA

Kúr luftòn shpirti dhe jeta mërzeitet,
Ndër dit të bukra vetëm shërim pritet.
Ndër zemra t'ngjoma dhe ndër mosha t'reja,
Detyrës duhet vendin t'ja lshoj'ndjenja,
Se prej nxehtsive t'paktë amfora thyhet,
Nj'ashtù dhe nderi po s'u ruejt munt t'ndyhet.
Ti, Andigon', nga un je porositun
Të shoqënojsh princeshën e mërzitun.

ANDIGONA

O shumë e shtrenjt'princesh', dëshir'po pate,
Eja t'shetisish bashk'me motrën t'ate.

SCEN'E PESTË

PIRRUA, GELONI

GELONI

O mbret'i im, t'a falish sot princeshën,
Qi si e vranët asht dhe pa të qeshën.
Asht pa ligsi në zemër dhe pa faj,
Sikundër duket dhe fëtyr'e saj.
Për ç'do cilsí qi ka duhet t'lavdohet,
Por veçse nga një her'shpejt zemërohet.
Ka dashuní për ç'do njeri qi sheh
Dhe dashunín e 'saj nuk e mbësheh.
Por shum'mâ tepër se te ç'do njeri
E ka dashunín n'personin t'uej, Madhni.

PIRRUA

T'besoj mâ tepër se sá i besòn
Ti vet'kto fjal'qi fole, o Gelon.
Mjerisht dashnin me t'imen s'ja këmbej,
Mbassi për gruën e shtratit e ushqej.
Vërtet asht e pajuem me shum'vetija,
Por Andigona rrin ndër ment e mija.
Dhe bukurin e 'saj e shohin syt
E mij mbas Andigonës n'rradh'të dytë,
Nji luftëtar qi derdhet drejt anmikut,
Mâ tepër e provòn gruën n'koh't'rrezikut.
Me Andigonën ditët kam kaluë,
Qi mâ të zezat kan'm'u numëruë;
Dhe kúr n'rreziqe tmerri më pushtonte,
Me fjal'plot zemër krahun më forconte.
Kadmeja kto detyra s'i plotson
Sikundër Andigona, o Gelon.

GELONI

Në mos plotsoft'Kadmeja kto detyra,
Ka me t'ndihmumun me t'jera mënyra.
Kúr t'paska çfaqun nji të till'dëshirë,
Fute në gji si gruë se do t'banjsh mirë.
Mendo se jan'dy mbretën qi sundojnë,
Por dhe dy gjela në nji streh s'këndojnë.
Miqsija mâ e ngusht'ka m'u forcuë,
Në qoftse me Kadmen ke m'u martuë.
Mbassi fisnike asht dhe motër mbreti,
Gruë zemre po s'e pate asht gruë shteti.
Dhe nyja e pandame qi s'këputet,
O mbret, asht grueja qi n'pallatin futet.
Pësimin virgjinuër të saj bashkoje
Me t'mir'të shtetit dhe pastaj martoje.

PIRRUA

Si shkrihet zjarri, si pushòn duhija,
Nj'ashtù, Gelon, do t'shkrihet dhe dashnija,

Kadmeja atëhere do t'lakmojë
Për vllán mâ shum'se sá burrin t'kujtojë.
Ah, jo Gelon, s'munt t'bahet se s'kam zemër
T'i venj un Andigonës s'ime shëmër.
Ajò për muë do t'jet'flakë e pashueme
Edhë për jet'në zemër e mbëluemé.

GELONI

Veproni, mbret'i im, si t'ju pëlqejë,
Por un duhet të shkoj; më epni lejë.

Fund' i aktit të dytë

AKT'I TRETË

SCEN'E PARË

NEOPTOLEMI, KADMEJA
NEOPTOLEMI

Fol, motër, pse n'mendime kaq ke ranë
Dhe gojën nuk e çel e nuk ban zanë.
Idhnit e gazet t'ueja i pjeston
Yt vlla; nashti më thuej ç'gjâ të mundon?
Gjithnji ke qen'ti me fëtyr'të çelun
Dhe shpesh si motër më ke përgëdhelun,
Por për një her'pa pritun pse u verdhe,
T'u prish edhe fëtyra porsa erdhe?
Po pate ndonji shkak të rand, dëfteje,
Se do të kësh'përkrahje mjaft prej meje.

KADMEJA

O vlla i adhuruëshëm, do të flas,
Pse në kët'gjendje më shikon kët'čas,
Si t'a kam çfaq me provat qi ke pá
Un të kam dash'mâ shum'si át se vllá.
Përpara m'shijje me fëtyr't'gëzue,
Nashti e humbun jam dhe e mjerueme,
Për muë nuk ka mâ as një mjet shërimi;
Për muë veç vdekja do të jet' shpëtimi.
O vlla, a ke ti zemër me m'shpaguë?
Jot motër, ah jot motër asht turpnuë!

NEOPTOLEMI

Nga cili? Nderin kush guxoi me t'prekun?
O fat i prap', sá bukur asht me vdekun!

KADMEJA

Njeriu asht i fuqishëm qi guxoi
Në dashuni t'paligjshme të më ftojë.
Asht i tmerrueshëm edhe mjaft krenár;
E ka guximin mbi fatozat mbarë.

Atij para se emnin t'ja kuptojsh,
Betohe se m'u matun do t'guxojsh?

NEOPTOLEMI

Dhe Herkuli me qenë a po Titanët
Dhe Furiët të më ndjekin në gjithë anët,
Un s'do t'a lâ ate'pa e farruë
Qi ty me të shnderumun ka guxuë.
Nashti prá thuje cili asht trathtori.

KADMEJA

Asht Pirrua, vlla, i yti bashkpuntori.

NEOPTOLEMI

O ditë e zez'tri her' mâ shum'se nata
Qi erre t'gjitha lumtënit qi pata!
Pirrua t'guxoj'në nder të s'ime motre,
Qi gjyshnit t'on'kan'lemun prej nji votre?
Ahere ti me durët t'ueja ç'bane?
S'mendove se t' ka pjell' nji nan'vigane?
Yt at pastaj s'të dha pjes' nga trimnija
Qi ndonse femën të dukesh fuqija?

KADMEJA

O vlla, nji femën me shigjet's'ka lujtë;
Arma e gruës asht nderin me e rujtë.
Detyrën un drejt vehtes e plotsova;
Shpagim për ftesën fyese ty t'kërkova.
E ty nga frika zemra po të dridhet,
Qasu mbë nj'an'qi jeta mos të vidhet.
Provò pastaj se si të mson ligsija,
Për nji trathtor nuk asht turp pabesija.
Qëllimin ndiqe dhe mbëshihe dorën;
Përmbahu mir'se mos rrëxojsh kunorën.

NEOPTOLEMI

Ay qi din nji popull t'a sundojë,
Din dhe të motrës nderin të ja mprojë.

Din si përdoret shpata edhë ushta,
Din si zgjanohen vendet t'ona t'ngushta.
Kadme, besoje se nuk mbet i gjallë
Pirrua qi erdhi deri në at'shkallë.
Do të mendojm'mënyrat me Gelonin
Si t'i grabisim jetën edhé fronin.
Do t'i brenj zemrën, do t'a lye me gjak,
Dhe do t'mundohem për t'a fut'në lak.
Muë m'vodhi fronin dhe ty nderin t'vodhi;
Të gjith'ligsit në zemër i përmbloodhi.

KADMEJA

Kush ka guximin nji princesh't'gabojë,
Ay nji ças nuk duhet mâ të rrojë.
Atij t'i shkulet zemra e t'i çahet,
Me gjak të 'tij pastaj trupi t'i lahet.
Ky asht shpagim qi na qit faqebardhë.
Po ç'shoh kështu? Geloni paska ardhë!

SCEN'E DYTË

GELONI, NEOPTOLEMI

GELONI

O shumë i adhuruëshëm mbret, mësoni
Nji lajm të tmerrshëm qi ju sill Geloni.

NEOPTOLEMI

I tmerrshëm lajmi, o Gelon, munt t'jetë,
Por mâ i tmerrshëm asht ky qi t'them vetë:
A din ti qi pjestar'i fronit t'im,
Nip'i Menonit paska pas'guxim
Në dashuni të turpshme t'ambëlsojë
Kadmen dhe nderin posht të ja lëshojë?

GELONI

E dij, o mbret'i im, se dhe un doja
Kët lajm me helm në zemër t'ju kallxoja,

Se bir i Eakidit madhështor,
Princeshën ka provuë t'i bjeri n'dorë.
E veç me fjalë ay nuk ka mjaftuë,
Por përdhunisht në gjí e ka shtrënguë.
Princesha é pafajshme e poshtnoi
Trathtorin e pabes'si ç'meritoi,
Dhe mâ në funt prej'tij si ka shpëtuë,
Pa frym'dhe fill te un erth me m'treguë
Si rroth ndodhina.

NEOPTOLEMI

O Gelon, Gelon,
A din ti fjalë e jote si m'kumbón?
Si prej Olympit kur shpërthejn'rrëfetë
Dhe lisat djegin e pëshapin retë.
O lajm i tmerrshëm, lajm tri her'mizorë,
Çi tunde rranjat nderit mbretënorë!
Fol, o Gelon i dashtun, hape gojën,
Se për këshillat t'ueja kam nevojën.
Sikur kunora krejt të më përmbysët,
Anmikun do t'a vras para se t'ngryset.
Urija m'kapi zemrën t'i kafshoj,
Përndryshe un n'Epir nuk kam si t'rroj.

GELONI

Geloni asht gati t'bahet therorë
Për nderin tand e t'fisit mbretënorë.
Por në kto raste mâ shum'se trimnija,
Asht e nevojshme mjaft dinakërija.
Anmiku asht i tmerrshëm guximtár;
Më shkon në mendje prá qi sá mâ parë
Njerin qi ka mâ t'afërt të ja gjejmë
Dhe me dhurata t'çmushme të ja blejmë.
Në kët'mënyrë ahere me t'pabesë
E porosisim qi t'a mbysi n'shtresë,
Në gjumë t'ambël kúr e përçafòn
Mbretnesha Andigon'qi e adhuron.
Mjaft e pëlqyshme mbasandaj do t'jetë,

Sikúr disa banor' të n'grejn' kryë vetë
Për mizorit e Pirros qi po ban
Pa u kursyë mbi popullin vigan.
Në qoftse ktij qëllimi i arrihet,
Fama e jote do të përtërihet.
Do t'a trashgojsh Epirin pastaj krejt,
Do t'a zgjanojsh dhe vendin tand shumë shpejt.

NEOPTOLEMI

Gelon o shok besnik në dit'helmuese,
Sá t'ambla i ke fjalët këshilluese!
Në jetën t'ime kurr mundim nuk pata,
Se ke gjykimin më të preht se shpata.
Prá kush nga njerës t'Pirros ke ti shpresë
Se e mbaròn të till vepër të zezë?
Ay Mirtili qi e shoh shpesh herë
Me ty për kësi rastesh a ka vlerë?
Ngján'nga të afërmit të jet'se shpesh
Të hyj'n'pallat i kam pas'vumun vesh.

GELONI

Qëllove mir'sá s'munt të gjejm'nji t'jetër,
Se me Mirtilin kam të shkueme t'vjetër,
Edhé besoj se asht njeriu i aftë,
Po t'i lëshojm'në dor'sasi të mjaftë.
Mirtili më beson dhe i besoj,
Prandaj nji gjâ të till'do t'ja kërktoj,
Se ka ca dit për Pirron qi ankohet
Pse ndonji shkall' prej tij s'po i dhurohet.
Kurr ndonji dit'të vinj'rreth bisedimi
Dhe rishtazi t'ankohet nga lakmimi
Qi ka për shkall'të nalta do t'fillòj
Për t'a këthyë nga ne t'a ambëlsoj.
Kurr mir'të bindem se e kam këthyë,
Qëllimin e vërtet'kam me ja rrfyë.
O mbret'i im, kujtoj se kjo kungare
Do t'ja grabisi jetën Pirros fare,

Sepse Mirtili po m'a dha muë besën,
E kam po thuë se të mbarueme shpresën.
Mirtili, ah Mirtili asht shpëtimi,
Vetëm me an'të tij soset qëllimi.

NEOPTOLEMI

Mirtili kùr e kryeka kët detyrë,
Provoje t'a këthejsh me ç'do mënyrë.
Sasi të mjafta foli, foli grada
Dhe si t'a shohsh nevojën për dhurata.
Mos m'a kurse thesarin për kët'vepër,
Se po t'mbarohet do t'gëzohem tepër.
Ah, o Gelon, a do t'ja ndjef un vall
Qi t'mos e shoh t'pabesin mâ të gjallë?
Ay kunorën kur m'a vogëloi
Gjá s'thash; por dhe t'm'a nxij' nashti t'kërkojë?

GELONI

Kush faqen t'jetrit don t'i nxijë, o mbret,
Ay ka nxi mâ par'zembrën e vet.
Në krejt Epirin cili ka guxuë
Mbi nder të t'jetrit shtrenjt e ka paguë.
Por aq mâ tepër një shtëpi fisnike
Nuk mundet të turpnohet kurr prej frike,
Se nderi edhë fama e një mbretit
Asht mburrja edhé lavdi i krejt shtetit.
Ja dhe Mirtili u afrue pran'nesh;
Të shohim në se do të merrem vesh.

SCEN'E TRETË

NEOPTOLEMI, GELONI, MIRTILI.

NEOPTOLEMI.

Eja, Mirtil, afrohu n'bisedime,
Se më ke hymun thell në zembrën t'ime.

GELONI

Mirtilin un e kam një mik të vjetër,
O mbret' i im, dhe s' e ndërroj me t'jetër.

NEOPTOLEMI

Pa mas' gëzohem se Mirtili duhet
Nga më të dashmit miq që ke të quhet.
Asht një njeri i vlefshëm që për mikun
Ban flitë të mëdha pa e peshuë rrezikun.
E kurrë me ty kaq ngushtësisht bashkohet,
Dhe zemrës s' ime them do t' i afrohet.

MIRTILI

O mbret i shumëfuqishëm, kënaqsi
E madhe asht për mua me ju të rri.
Me fjalët kaq të nxehta që m' lavdoni,
Më ngjallni shpirtin tepër e m' gëzoni,
Se mburrja e një mbreti muë më vlen
Më shumë se pasunija që m' ushqen.
Me dashuni të thekshme do t' bashkohesh
Në partin tande po t' mos numurohesh
Njeriu besnik i Pirros nga polemi;
Kaq më ka hyë në shpirt Neoptolemi.

NEOPTOLEMI

Mirtil, i pastër si t' a rrafen fëtyra,
Ashtu dhe zemrën t' a shtrëngon detyra.
Por po t' a kishje fatin t' numuroje
Nga t' mijt, do t' epjë shkall' që miritoje.
Një lloj do t' barabitja me Gelonin
Dhe do t' më ishje një mburoj për fronin.
Unë kurdoher që kam çëmuë njerin,
Ja kam shpërblyë dhe shtrenjt besnikërin,
Se dhe besnikërija kurrë s' çëmohet,
Asht një marrë e kot' që nuk lavdohet.

MIRTILI

Ashtu, o mbret' i im, sikur urdhnove,
Të rrallë besnikët janë po s' i pagove.

Por me të rrallët edhë un bashkohem,
Qi si ç'dëshroj nga Pirrua nuk çëmohem.
Për Pirron në rreziqe un kam hyë,
Dhe vehten as një her's'e kam kursyë.
I kam shërbyë me sá m'ka ardh' prej dore
Për t'a nderuë selin e tij mbretnore;
Por grada mâ e nalt' qi më ka dhanë
Asht të gostis me ven' besnikët t'anë.

NEOPTOLEMI

Shum' gradë e ulët, grad' për ty pa vlerë,
Se provat ja ke dhan' përmbi të t'jerë.
Pran' Pirros lypsesh ti të kishje qenë
Mâ nalt se sá nënpunës për t'zbras venë.
T'a kishte çmumun vlerën sá mâ parë
Edhë të merrte pran'si këshilltár.
Aleksikrati s'munt të barazohet
Me ty qi veç Geloni munt t'afrohet.
Mirtil, je mjaft gjakftohët qi përmbahe
Dhe ende i shërben e nuk i ndahe.

GELONI

S'asht faj'i Pirros, mbret'i em bujâr,
Pse nuk e merr Mirtilin këshilltár;
Por faji asht mâ tepër te ky vetë,
Qi shërbëtor dëshron gjithnji t'i jetë.
Kjarrisht un do të flas po më lejove,
Se mue dëshirën po nuk m'a plotsove,
Si shërbëtor gjithnji un s'të shërbej,
O mbret i nalt, ja ku po t'a dëftej.
E ky prej Pirros pse nuk don t'largohet,
Kurse prej Madhnis Tande i premtohet
Lumni e jetë t'ambël si ç'kërkòn,
Por kohën tyke zbrazun venë e çon?
Nuk sheh ky se si Pirrua e përdorë
Jo si besnik por si një shërbëtor?
Pse sjellja jo fisnike i pëlqen,
Por rrin pra'tij edhë këndeje nuk vjen?

Pran tij qi tmerrin i ka futë Epirit
Dhe atin e ka ndamun prej të birit.
Ah, 'jo un Pirros faj s'i venj as pak;
Qi rrin në këtë gjendje asht vet'shkak.

MIRTILI

Ah, ç'far'të banj, si t'a filloj më thoni,
Pse helmin për t'm'a shtuë më shum'kërkoni!
Kundrejt një mbreti një i thjesht banór
S'e shfryn idhnimin se s'ka gjâ në dorë.
Por edhe t'a kaloj kulmin idhnija,
Do të duroj se buk'kërkôn fëmija.

GELONI

Kjo fjal'nuk ka kuptim, Mirtil, të themi
Se t'sigurôn për 'to Neoptolemi.
E ti vendose Pirros t'i këthesh,
Pastaj eja trazohu midis nesh.
Prej mbretit t'u premtuë fatbardhësi,
Qi deri sot kurr s'e ke pamun ti;
Edhë një mbret një gjâ qi t'a premtôn,
Sa don e madhe t'jet'mâ s't'a mohon.
Nashti mendohu mir'si ka me t'dalë.—
O mbret'i im, edhe të t'jera fjalë
Mirtilit do t'i thoshje qi t'kuptojë;
Por të dy vetëm t'jemi asht nevojë.

NEOPTOLEMI

Ahere vetëm m'duhet me ju lanë,
Qi t'bisedoni tok edhe më gjanë.

SCEN'E KATËRTË

GELONI, MIRTILI.

GELONI

Mirtil i dashtun, e din sá të duë,
Prandaj kët'radh'ti duhet me m'ndëgjuë.

Mendo të mirën tande mos gabò
Therór të bahesh kot për cilindo.
Njeriu me raste famë e grad'fitòn,
Por rasti ty t'ka ardhun si ç'shikòn.
Mendo ahëre t'a përdorish mirë,
Qi nga të parët njerës t'jesh'n'Epir.
Neoptolemi njerzit i shpërblen
E jo si Pirrua qi vehten pëlqen.

MIRTILI

O shok i shtrenjt i vogëlnis Gelon,
E dij qi t'mirën t'eme ti kërkòn;
Prej meje t'jetër ç'don ti mâ më thuj?
Ja ke po kthej dhe un në partin t'uëj.
E lash't'im zot sikundër më harroi
Dhe fatin do t'a ndjek aty ke m'çoi.
Neoptolemit kam për t'i shërbyë
Si deri tash drejt Pirros jam dëftuë.
Për mbretin t'im të ri sá kam në dorë,
Do t'bahem në ç'do rast un vet'therorë.

GELONI

Kto fjalë t'ambla jan'dhe më fërkojnë
Si muzat e Olympit kúr këndojnë.
Por provën e dashnis, Mirtil'i im,
Ti duhet t'a tregoish qysh në fillim
Kundrejt Neoptolemit zemër bardhë,
Se një njeri l largët për t'i ardhë
Një mbreti afër për një her'kërkohet
Mâ par'një prov'prej 'tij qi të pranohet.
E provën ti po pate pak dëshirë,
Munt t'a tregoish edhe nga un mâ mirë.

MIRTILI

Në qoftse jetën mbreti më kërkòn,
Un jam gati t'ja fal tash, o Gelon.

GELONI

Ay gëzòn qi ty të prinj'shëndeti,
Por jetën don t'ja marri po një mbreti.

MIRTILI

Ë cilit?

GELONI

Pirros.

MIRTILI

Oh, ç'kërkes'më bani;

Ay asht i tmerrshëm si luani.

Gelon, mâ tepër n'bisedim nuk zgjalem,

Se kraha s'kam me Pirròn qi të matem.

Nji t'jetri jû t'ja epni kët'detyrë;

Besniku nuk provohet n'kët'mënyrë.

GELONI

Kush don, Mirtil, me e treguë guximin,

S'frikohet po të matet me mâ trimin,

As trembet po t'a banj'provën e parë,

Me atë mâ të tmerrshmin luftëtár.

Ti po u tute shum'ngulja shigjetën

Kûr t'jet' me Andigonin tyke fjetun,

A po në venët shtjeri helm t'a pi

Dhe mbytet pa e marrun vesht njeri.

Në kët mënyr'detyrën e plotsòn

Dhe Pirros i merr jetën qi s'të çmon.

MIRTILI

Gelon, asht kusht i rand'dhe poshtërti

T'a vras mbëshehtas Pirròn me trathti.

Ate qi deri sot e kam nderuë

Dhe si besnik të tij më ka besuë.

Në qoftse prej t'yt Zoti do t'fitoj

Nji grad'humb nderin qi mâ shumë e mproj.

Mbas mendjes s'ime nuk ka vlerë as pak

Nji grad'qi e fitueme asht me gjak.

Në qoftse m'doni muë për kët'qëllim,

Ju them se jeni në të math gabim.

GELONI

Mirtil, përmbaja vehten dhe mendò

Se me Gelonin flet qi shumë të dò.

Aty ku nuk ka vend besnikërija,
Nuk quhet turp të gjindet pabesija.
Pse deri sot besnik që ç'gjâ fitove?
Nuk të vjen keq për kohën qi kalove?

MIRTILI

E për këtë gjâ të tmerrshme po t'mos tutem
Porse t'a kryj, pastaj ku do të futem?
Yt Zot prej popullit a do t'nië mprojë
A po nuk do të flasi as me gojë?

GELONI

Betohem un, Mirtil, përmbi kunorë
Se s'munt të preki as njeri me dorë.

MIRTILI

Betohe ti?

GELONI

Dhe për Olymp betohem
Prej teje un dhe mbreti nuk largohem.

MIRTILI

Kuptoje prà qi yt Zot ngel pa shemër,
Se Pirros do t'ja fus shigjetën n' zemër.

GELONI

Dhe mbreti ty do t'ket'si syt në báll
E s'do t'harroj' deri sá t'jetë i gjallë.

MIRTILI

Gelon, princesha vjen dhe un po shkoj
E qysh nashti nga vepra do t'filloj.

SCEN' E PESTË

KADMEJA, GELONI

GELONI

Eja, princeshë, afrohu ktu me vrap,
Se lajm të kandshëm tepër do të ap.

KADMEJA

Ç' do gjâ qi t' thuësh, Gelon, ah asht e kotë;
Për muë s' ka gjâ të kandshme mâ në botë!
Për muë ç' do send nuk ka ndonj' far' qëllimi,
Për muë veç vdekja asht një mjet shpëtimi!
Gelon, ah u turpnova, u turpnova,
Dhe famën e shtëpis posht e lëshova!
I rash' ndër kamb' të ligut e m' dëbojë,
M' a fiku zemrën e m' a përcëlloi!

GELONI

Po nuk të thash' un ty, e shtrenjt' princeshë,
Mâ par' t' mendohesh dhe gjakftohët t' jeshë?
Ay s' ka shpirt t' rrenojë' shiëpi të hueja
E jo t' i prekin zemrën vëjtjet t' ueja.
Kërkôn të derdhet gjaku pa pushim
Dhe n' zhurme t' luftës vetëm ndjen gëzim;
E ti me fjal' t' e mija s' u kënaqe,
Por sheshit flakën qi të djek ja çfaqë.
E pe me ç' far mënyre të dëbojë,
Me gjith' të mirat t' ueja s' të pranojë?

KADMEJA

Gelon, të lutem shpirtin mos m' a plas,
Se jam në gjendje vehten t' ime t' vras.
Përse i ligu t' mos më det' për gruë
Qi me vetija t' çmushme jam pajuë?
Gjak mbretnish n' deje t' mija a nuk rrjeth
Qi s' më shikôn me sy dhe posht më heth?
Ah, bukurija e ime të shkoj' kot
Sa vehten të mjeroj tue derdhun lot?

Gelon, Gelon, shëroje nji bij'mbreti
Si ke shërumun plagët qi ka shteti!

GELONI

Durim, princesh',se do të shuhet flaka,
Si jet e Pirros shuhet n'çaste t'paka.
Mirtili qi asht kthyë në anën t'onë
Do t'mbysi Pirron bashk'me Andigonë.
Na u betuë për t'a mbaruë qëllimin,
Dhe shtrenjt ahëre do t'a marrsh shpagimin.

KADMEJA

Gelon i dashtun, me kto fjal'qi thuë
Mbi helmin t'im m'përtrine gas ti muë,
Se i pabesi me dashni kùr s'bindet,
Me gjak shërimi shpirtit t'im i gjindet.
Dhe mbassi Andigonën porsi gjemb
E kam, lumnin e saj duë qi t'a shemb.

GELONI

Të them, princesh',së bashku me t'yt vlla
Për t'vramun Pirron mendjen kemi da.
Edhé Mirtili mbshehtas me t'pabesë,
Ka me ja derdhun gjakun kùr t'jet' n' shtresë.
Asë nji rast të till kùr nuk e gjenë,
T'i api helm kùr të kërkoj't'pi venë.
Kështu', princesh', nashti un do të shkoj
Qi nga veprimi qysh tash të filloj.

Fund' i aktit të tretë

AKT' I KATËRTË

SCEN' E PARË

PIRRUA, ANDIGONA.

ANDIGONA

O burr i im, Kadmeja s'më pëlqente
As pak me at'fëtyr'qi sot dëftente.
E humbun qe dhe krejt e trubullueme,
E n'zemër diçka kishte të mbëlueme.
S'i shihje mâ atò lëvizje t'para
Dhe n'sjellje t'saj s'vështroje shenja t'mbara.
A mbasse vuën nga mbrenda vajz'e shkretë
Qi nuk e ngrinte fare kryt përpjetë?
Un do të epja gjan mâ të çëmuëshme,
Po t'i kuptoja zemrën e piklluëshme.

PIRRUA

O Andigon e dashtun, gruë besnike,
Qi vetëm ti m'largon prej ç'do të lige;
Më thuë se mâ të çmushmen e dhuron,
Në se Kadmes të mbrendshmen ja kupton.
E prá mësoje qi kureshta t'hiqet
Se në dashni Kadmeja për muë digjet.
Ajo përpara m'derthte lot të nxehta
Dhe donte t'më aviste me fjal't'prehta,
Deri sá m'tha me pikëllim në zemër
Qi dëshironte t'vinte ty si shemër!

ANDIGONA

Ç'far'fjal't'çudiçme nxirr, o burr, nga goja
Qi nuk i prisja kurr e s'i kujtoja?
Kadmeja qi e kam pas'dash'si motër
Të det'si shemër të më vinj'në votër?
Ajo qi ngjanë aq tepër pa ligsí
Të dëshiroj'me burrin t'em dashni?

Kaq e paturpshme qysh mundet të jetë
Kadmeja qi e dita vajz' t'vërtetë?
O burr, o mbret i im, më trubullove
Me këtë fjal' t'habitshme qi m'kallxove.

PIRRUA

Ndjenjat e shpirtit, Andigon, s'përmbahen
Ke ç'do njeri të derdhen e t'përndahen.
Kadmes, sëmundja qi e ka pushtuë,
I ka marr'mendjen dhe e ka hutuë.
Nuk asht në gjendje mâ qi të kuptojë,
Se i martuë asht cilin don t'martojë.
Dhe se veç Andigonës t'jetër gruë
Në shtresën t'ime s'munt t'më qaset muë.
Me gjith'këtë ajò më dashunòn
Edhë me lot përpara më vajton.

ANDIGONA

E lotët e asaj kúr rán për dhé
S'të mëshiruën se asht një vajzë e ré?
O burr i dashtun, i pandam'me jetën,
Qi m'don kaq tepër po më thuë t'vërtetën?
Ahere prá edhë një her'përsrite
Se me ç'far'fjalësh ti Kadmen e prite?
Si e dëbove vajzën e pabesë
Qi për t'grabitun zemrën ka pas'shpresë?
Ate qi afër gjithnji e kam qasun
Dhe shoqe të pandame e kam pasun.

PIRRUA

Të them, o Andigon, un pik'së pari
Se s'preket zemra e një luftëtari.
Edhë kúr derdhet gjak nuk prekem dot
E jo se pse një vajzë e marr' derth lot.
Kadmen e këshillova të qetsohet,
Se dashunija asht duf qi kalohet.
I thash'të gjenj'nga rrethi mbretënor
Një t'ri si vehten dhe të venj'kunorë,

Se sa për muë çel sá të kemi syt
Mbi Andigonën nuk venj gruë të dytë.
Ajò kto fjal'prej meje kúr ndëgjoi,
Krejt u marros dhe mendja i flutroi.
U trubulluë aq tepër sá nuk plasi
Dhe fjal'të randa zû pastaj të flasi.

ANDIGONA

E ti, o mbret i im, a i durove
Atò fjal't'randa qi prej saj ndëgjove?

PIRRUA

Në i durova vehten t'ime rrita,
Qi t'a përdor trimnín kúr të vinj'dita.
Po ç'shoh? Mirtili po na vjen përsri?
Të shohim n'asht ndonj'gjâ me randësi.

SCEN' E DYTË

PIRRUA, ANDIGONA, MIRTILI

ANDIGONA

Eja, Mirtil, të shohim ç'po na thuë,
Se përmbi gjith'të t'jerët ty të duë

PIRRUA

Mirtili ndoshta vjen me na dëftjë
Se barrën qi i vuna e ka kryë.

MIRTILI

Vinj t'ju kallxoj besnikërin dhe nj'herë,
O mbret i çmuëshëm e mbretnesh'me vlerë.
Sot erdhi dita dhe për muë t'dëftej
Se ç'dashuni pa mas'për ju ushqej.
Dhe kurr një mbret nuk munt të gjenj'një t'jetër
Besnik përmbi besnikun mâ të vjetër.
Ë prá mësoni se më kan'ngarkuë
Me një detyr'të tmerrshme tepër muë:
Jeloni me më than'pati gúxim

Qi të helmoj un ty, o mbret'i im,
Asè me nji mënyr't'jetër qi t'jetë
Të shduk nga bota kúr të jesh'tue fjetë.
Më thot'pastaj Geloni se do t'kemi
Dhurata t'çmushme nga Neoptolemi
Në qoftse kët'trathti do t'a plotsoje,
Se vehten t'ime do të naltësoje.

ANDIGONA

O tradhëti e ndytë! O bot'pa besë!
Njeriu prej teje nuk pret as nji shpresë!
Atrope, pse s'e tirr fijen mâ gjatë
Qi ditën e trathtorve t'a banjsh natë!

PIRRUA

O Andigon e dashtun, pak pusho. —
Mirtil i vlefshëm, mâ gjat më kallxò
Si u dëfteve ti kúr t'ban'kët'ftesë
Porsi besnik a po si i pabesë?
Se do të banje mir'më duket muë
Sikur me to dhe ti t'ishje bashkuë.

MIRTILI

O mbret'i im, për mâ mirë e mendova
Të dukem sikur me to u afrova.
U dhash'premtime prá, për to t'besuëshme,
Se do t'rrenoje gjendjen e lumnueshme,
Se do t'grabisje jetën me t'vërtetë,
Në mos me helm mbëshehtas me shigjetë.
Geloni nga gëzimi po flutronte,
Se veprën e dishrueme e mbaronte.
Por dhe Neoptolemi n't'jetrën anë
M'premtonte se do të më marri pranë.
Me fjal'përpiqesh të më lajkatonte
Dhe për t'a sos dëshirën t'më gabonte.
E un, o mbret'i im, nuk u gabova,
Por bana sikur fjalët u besova,
Kurse alá nga t'vetët m'numurojnë

Dhe presin lajm'n e tmerrshëm qi shpresojnë.
Keshhtë si po tregoj asht e vërteta;
Prëj tyne ty po të kërkohet jeta.
Mendoje si t'a shohish për mâ mirë,
Qi të sundojsh gjithnji këtë n'Epër

PIRRUA

Mirtil, besnikërin qi m'ke treguë
Gjithmonë edhë një herë e ke forcuë
Kët'rradh'me prova mâ të gjalla, sá
Prej mendjes s'ime kurr s'ke me u nda.
Nashti më thuej mâ gjat se për ç'qëllim
Kërkojnë atá të derdhnin jakun t'im;
A mbas lakmimit t'fronit mos jan'turrë
Të bajn'nji vrasje qi s'asht bamun kurr?
Pastaj kúr po provojshin qi të bindesh
Ti për këtë tmerr Kadmeja aty gjindesh?

MIRTILI

S'e pashë aty princeshën, mbret'i im,
Të qe e t'merrte pjes'në bisedim.
Me sá un jau kuptova djallëzin,
Neoptolemi don të gjith'mbretin;
Prandaj kërkón mbëshehtazi t'helmojë
Asë me shpatën e një t'jetri t'shpojë.
Gjelsoni qi kto plane i godit,
Për shtetin e Epirit asht astrit.
Në pastë faj Neoptolem'i mjerë,
Gjelsoni e ka fajin dhe tri herë.

ANDIGONA

Gjelsoni, ah Gjelsoni asht shkaktari
Dhe duhet me u shdukun mâ së pari.
Ky asht shkatarronjës i qetsis
Dhe dami mâ i math i gjith'mbretnis.

PIRRUA

... dashtun Andigon, kij pak durim,
... e s'munt të merren punët me nxitim.

Dhe un i lidhun nuk do t' rri të pres
Deri sá prej trathtis së tyne t' vdes.
Nashti na len të dyve edhé shko
E fare për kto pun' mos u mendò.

SCEN' E TRETË

PIRRUA, MIRTILI

PIRRUA

Mirtil, në qoftse un kam pas' njeri
Mâ t' afërt e të dashtun se sá ti,
Ahere mos gëzofsha famë e fron
Edhé kunor' qi shpirti m' i dëshron.
Nashti ndëgjò se ç' far' të thotë yt Zot,
Qi nga zemrimi nuk përmbahet dot.
Prej përgatitjesh qi filloi anmiku
Jeta po m' perëndòn muë kah rreziku.
Ahere prá kùr ti këtò t' vështrojsh,
S' do t' jesh në gjendje vehten t' a tregojsht?

MIRTILI

Me gjith' fëmij e gruë un jam gati
Për jetën tande sot të bahem flí.
Fol prá, o mbret i im, se po të pres
T' më apish urdhën qi nashti të vdes,
Se asht fatbardhësi për nji banor
Për mbretin t' vdesi në ç' do ças e orë.
Ti më ushqeve dhe ke ti po rroj;
Jetën qi m' fale duë ty t' a kushtoj.
Kùr ti n' rrezik të jesh' ç' e duë shëndetin?
E mir e ime asht të vdes për mbretin.

PIRRUA

Gëzim të thell në zemër më përshkove;
Me fjalët t' ueja vehten e provove.
E prá, Mirtil i besës guximtár,

Neoptolemin t'a vraç sá mâ parë.
Ti vet' me durët t'ueja l'a coptojs
Mbëshehtas dhe rrezikun t'm'a largojsh.
Njikohësisht edhe Aleksikrati
Gelonit shpirtin të ja ndaj'nga shtati.
Dhe ky të hiqet krejt prej kësaj bote
E t'shuhet far'e poshtme epirote.

MIRTILI

Me urdhnin tand, o mbret, do të veprojmë;
Dëshirën si t'a kesh'do t'a plotsojmë.
Por vetëm na udhhiq ti në kët vepër,
Qi mos t'a prishim punën dhe mâ tepër.
Njerzit e vegjël nuk e mbajn'durimin
Dhe t'apin frytin, kúr t'u apsh guximin.
E prá na thuej se si t'a gjejm mënyrën
Qi t'a mbarojm plotsisht drejt jush detyrën.
Me durët t'ona dhe guximin t'at,
Shpresojm'se për kët'pun'do t'kemi fat.

PIRRUA

Mirtil i shtrenjt, e din zakonin t'onë
Qi shpesh betimi bahet n'Pasaronë
Ndërmjet të popullit edhe të mbretit
Për mirëvajtje e rregllim të shtetit,
Kúr fli atje për Jupiterin bahen
Edhe dhurata ndër të vorfën ndahen.
E pra dhe nesër dita asht të shkojmë
Në Pasaron'të gjithë e t'ambëlsojmë
Me fli e me dhurata Jupiterin
Për të na rritun famën edhe nderin.
Ditën e nesërme për t'biseduë
Se si betimi ka m'u rregulluë
Neoptolemin jam tyke e pritun
Dhe si theroret kan'm'u përgatitun.
Në bisedim e sipër do t'guxoj
Bashk'me Gelonin sonda n'dark't'a ftoj.
Jam mâ se i sigurt edhe kam shpresë

Se ka me e pranue darken e zezë.
Ahere ju porsa t'shkelin pallatin
Të dy t'i vritni me Aleksikratin
N'errsin të natës pa iu tremb kurrkuj,
Së vetëm kshtu nderoni mbretin t'uej.
Coptoni zemrat dhe me ato duër
T'jau futni shpatai mbrenda n'krahanuër.
Të dy gremisni dhe mëshirë as pak
Për ta mos kini për t'i la me gjak.
Ata qi jetën t'ime më kërkajnë,
Nga bota sá mâ par'duhet të shkojnë.
Kështu, Mirtil i besës, të veproni,
Se veç në kël'mënyr'ju më shpëtoni.

MIRTILI

O mbret'i im, për t'sigurumun fronin,
Në mos jau derthshim gjakun derdhim t'onin,
Se nji besniku emni do t'i mbesi,
Kurr për të zotin do të dij'të vdesi.
E pra do të përpigem me të madhe
Qi triumfuës të dalim kësaj rradhe.
Po nuk t'i sullëm krenët ty në dorë,
Kan'për t'i sjellun t'onat si dëshmorë.
Gjallnin e vdekjen nuk do t'a dallojmë;
Vetëm dëshirën tande do t'plotsojmë.

PIRRUA

Kurr kam un pran si ti të till'besnikë,
Kungarja e anmikut s'më shtië frikë.
Kujdes të keni prá e të qëndroni
Neoptolemi t'vritet dhe Geloni,
Se po s'u vran dhe sonde kta të dy,
Qëllimin t'em kurr mâ s'e qis në kryë.
Do t'i ap funt durimit me kët'ftesë,
Të shduken të pabesët me t'pabesë,
Se kurr të t'jerët duën të më trathtojnë,
Me pabesí të shduken meritojnë.

MIRTILI

Atá anmiq qi mbretit i qarkohen,
Trathtorët e atdheut do t'numurohen.
E prá Neoptolemi qi asht mbret,
Do t'vritet se trathtoi fjalën e vet.
Edhë Geloni n'at mënyr' do t'vdesi;
Kështù, o mbret'i im, fjala të mbesi.
Por ah, ç'njeri së largu po dallohet?
O mbret, Neoptolemi po afrohet,
Të cilit kam për t'i grabitun jetën.
E prá qi t'mos kuptoj' t' ndërrojm' bisedën..

SCEN'E KATËRTË

PIRRUA, NEOPTOLEMI, MIRTILI

NEOPTOLEMI

Edhë një herë, o mbret, po t'vizitoj,
Se duë të nesërmen të bisedoj.
Un pjesën t'ime t'gjithë e përgatita;
Ushtarët tyke pritun jan't'gdhinj' dita
Dhe kolt po hingëllinjn' si të tërbuem,
I gjith'polemi presin për me shkuem.
Qysh sot dërgova njerës n'Pasaronë
T'i therin hekatombe n'emnit t'onë
Atij qi scepërën kúr të det't'a lujë
I shemb gjith'tokat e i mbyt në uj.

PIRRUA

Gëzohem, mbret'i im, qi ke çuë flit,
Dhe un dhashë urdhën të dërgoj të mít,
T'festohet dita nesër madhështore
Tyke u përgatitun shumë therore.
Por mbassi bashkpuntor të kam e shok,
E çfaq dëshirën sonde t'ham dark'tok
Tyke e marr'me vehte dhe Gelonin,
Si shtyllë e kemi për të mbajtur fronin.

Gëzim në zemër do të më prodhoje,
Me ardhjen tande po të më nderoje.

NEOPTOLEMI

O mbret'i im, e pres me gas kët'ftesë
Të marr në darkën tande sonde pjesë,
Sepse sikundër duhem midis t'onë,
Nderoj edhe mbretneshën Andigonë,
Prá do të vinj se më pëlqen pa masë,
Me vehte dhe Gelonin tyk'e pasë.
Kët'nat'na e festojmë midis t'onë
Dhe bashk' me popllin ditën n'Pasionë.
Të gjith banorët prá le t'a kuptojnë
Sá bukur në një shkamb dy mbretën rrojnë.

MIRTILI

O mbretën t'adhuruëshëm, ka dëshirë
Vet'populli dy prinjsa t'jen'n'Epír.
Qetsija e përgjithshme qi vazhdòn
Asht fryti i dashnis qi ju bashkòn,
Asht shemblla mà e bukur qi provon
Qi munt të rrojn'dy mbretën në një fron.
E na banorët ndjenjm'kënaqësi,
Kúr ju kaq ngusht'të lidhi në miqsi.
Na ngrohet shpirti dhe na preket zemra,
Kúr nuk ju shohim t'jeni porsi shemra.

PIRRUA

Dhe un, Mirtil, edhe Neoptolemi
Gëzohem, kúr banorët t'butë i kemi,
Se po t'ju shohim qi nuk na ndëgjoni,
Pastaj nga shpatat t'ona do t'pushoni.
Kuptojm'dhe na deri në një far'pike
Qi mbretnit adhurohen veç prej frike.
As një banor nuk ka në faqe t'dheut,
Qi mbretin mos t'a shohi n'dam t'atdheut.
Kështù, Mirtil, e kemi na polemin;
Na len tash vétëm me Neoptolemin.

SCEN' E PESTË

PIRRUA, NEOPTOLEMI

NEOPTOLEMI

O mbret, për kët' Mirtilin t'kam zilí,
Mbasi prej 'tij munt t'shohish mjaft dobi.
Njeri i besës asht edhë me vlerë,
Si ky nuk munt të gjinden dhe të t'jerë.

PIRRUA

Besnik, o mbret'i im, aq sá më thuë
Të jet' Mirtili nuk më duket muë,
Sepse të gjith'sa jan'po t'u venjsh vesh,
Besnikë i ké sá t'a kesh'shpatën ngjesh.
Un veç me krahun t'im e mbaj fuqín
Dhe nuk e çmoj aq shum'besnikërin.

NEOPTOLEMI

Por prap kujtoj se asht nevoj'shum'herë
Me pasun njerës pran't'pajuem me ndër;
Se mbreti vetëm ç'munt të banj'mâ parë
Po nuk e pati afër nj'këshilltár?
E kam provuë se mos t'a kisha pranë
Gelonin, nga fuqija kishja rënë.
Ay në çaste t'dobta m'ep guxim,
Më shton fuqin e zemrës e m'ban trim.
Prandaj edhë Mirtili asht njeri
Me vler'dhe i pajuem me mjaft cilsí.

PIRRUA

Nga vehtja un po nuk pata guxim,
Mirtili nuk më vlen, o mbret'i im.
Nji mbret kúr e përmbledh fuqin në dorë,
I bahen si Mirtili mjaft banorë.
Nashti nga festa t'kthehet bisedimi
Se nesër në ç'mënyr't'bahet betimi.
Jam i mendimit t'niset sot ushtrijs
E nesër bashk'me neve kalorija.

‘S’e shoh nevojën t’shkojm’në Pasaronë
Së bashku na me krejt ushtërin t’onë.

NEOPTOLEMI

· Në qoftse kjo mënyr’do të pëlqejë,
Qysh sonde për t’u nisun u ap lejë.
· Por muë më duket se do t’kish mâ hije,
Të shkojshim tok t’qarkumun prej ushtrijs.
· Stoli i apin mbretit pas ushtarët;
Kështu kan’shkumun dhe atà mâ t’parët.
· Kalorsit me mburonja të shtrëngumun
Përpara ushtëris kemi m’i vumun;
· Por mâ përpara nga të gjith’në kryë
· Me madhështi mbretnore shkojm’të dy.

PIRRUA

· O mbret’i im, të drejtën po t’a themi,
· Un dëshiroj kalorsit vetëm t’kemi,
Se nuk më duket mir’në sy t’gjithkuj,
Të shkojm’në Pasaron na me at’bujë.

NEOPTOLEMI

· Ahere le të shkoj dëshir’e jote,
Kúr madhështor s’don t’shihesh para bote.
· Un ngrihem t’i ap urdhën ushtris s’onë,
Të niset pa vones’për Pasaronë
· Dhe neser t’jen’gati për t’bâ betimin,
· Mâ gjatë e vazhdojm mbrama bisedimin.

Furd’i aktit të kalërtë

AKT' I PESTË

SCEN'E PARË

ANDIGONA, MIRTILI

ANDIGONA

A ka mâ t'madhe, o Mirtil, trathti
Se sá të vrasin Pirron n'pabesi?
Neoptolemi sheshit e ka shpallë
Qi nuk i ndahet Pirros sá t'jet'gjallë;
Në sy edhé Geloni e nderon
E me të bukra fjalë e lavdëròn;
Nashti si bahet me mënyr'trathtare,
T'i pregatisin mbshehtazi kungare?
Këtá të poshtun nuk mendojnë as pak
Se munt t'i lyjn'trupat ë vet me gjak?

MIRTILI

Durim, mbretnesh',se do të rregullohen
Edhé atá qi lehtësisht verbohen.
Kush dëshiròn gjak mbreti qi të thithet,
Atyne jeta me shpejti u vidhet.
Për Pirron t'on'të gjithve u vijn'lotët,
Se nëpër zemra e kanë epirotët.
Neoptolemi me Gelonin s'gjejnë
Pastaj shpëtim gjetkund, se i urrejnë
Të gjith'banorët porsa të kuptojnë
Qi kta të liq nji bolb'të till'mendojnë

ANDIGONA

Po mir',Mirtil, këtá qysh jan'kaq shumë
Të leht sá t'na kujtojn'na t'jerët n'gjumë?
Të pregatisin n'tokën t'on'kungare
E të kujtojn'se s'do t'zbulohet fare?
T'i lam'këtò, por dhe Kadmeja e ndytë
Kërkòn t'i bahet Pirros gruë e dytël

Kërkòn t'm'i marri zemrën burrit t'im
Dhe jetën të m'a mbylli në mjerim.
Këtë, Mirtil, a t'a ka than'njeri,
A po je tyke e ndëgjuem nashti.

MIRTILI

Mbretnesh', kush do t'm'i thot'kto gjana t'mshehta
Dhe kush do t'm'i tregoj'kto plane t'ngrehta?
Un mbes krejt i habitun kúr më thuë
Se don Kadmeja Pirros t'i jet'gruë.
Ajo qi t'rrinte si shoqe me besë,
Të jetë e poshtme kaq e faqezezë?

ANDIGONA

Ajo, Mirtil, qi mbshihet në djallzi,
Tyke u djeg'për Pirron asht n'dashni;
Dhe mbassi flakën mâ s'e ka duruë,
T'im shoqi sheshazi ja ka kallxuë.

MIRTILI

Mretnesh', më duhet t'mos besoj pastaj
Qi gjindet t'jetër vajz'n'Epír pa faj;
Dhe deri sá njeriu të jet'njeri,
Nuk do t'harrohet fjala pabesi,
Se mâ të drejtin qi do të besosh,
Mâ tepër me até do t'a pësosh.
Mir thon se jeta asht mësím i gjanë,
Se vjetët sá m'kalajn'vinj tyke nxanë.

ANDIGONA

Ashtù Mirtil, lashtija shum'na vlen.
Ja edhé burr'i dashtun po më vjen.

SCEN' E DYTË

PIRRUA, ANDIGONA, MIRTILI
PIRRUA

Afroi koha e darkës, o Mirtil,
Prandaj të gjenjsh Aleksikratin dil,
Të keni mendjen n'vend e të shikoni
Qi dy të liqt një herësh t'i qëlloni.
Të dy t'i vritni, të dy t'i gremisni,
Asë për ndryshe dhe ju vet'të vdisni.
Përmbliidhi mirë e mos e çoni gjatë,
Se s'ka koh'mâ t'volitshme se kjo natë.
Dil pra dhe merr Aleksikratin pranë,
Gati të jeni kúr t'vinjnë anmiqt t'anë.

MIRTILI

O mbret i çmushëm, shpirti pse t' brengoset,
Kurse dëshir'e jote do të soset?
Me kohë i fola un Aleksikratit,
Qi afër mbramjes t'jet'para pallatit.
Dhe urdhnin tand të nalt'ja kam kallxuë,
Me ç'far detyre t'ashpër asht ngarkuë.
Nashti pse çqetësohe pa pushim,
Kurse më sheh qi un kam marr'guxim?
Neoptolemi qi erth në kët'shcallë
Bashk'me Gelonin nuk do t'rrojn'të gjallë.

ANDIGONA

Mirtil i besës, vepra shpejt t'plotsohet,
Se mbasandaj kungarja munt t'kuptohet.
Ahere veç qi gjâ nuk do t'fitojmë
Por edhe vehtet t'ona rrezikojmë;
Prandaj im shoq kërkòn gati të jeni,
T'përmbliidhi mir'dhe mendjen n'vend t'a keni,
Se në kët'ças e keni ju në dorë
Të rritni nderin t'on'të nalt'mbretnorë.
T'a dini se rrezikun na largoni,
N'u vraft'Neoptolemi dhe Geloni.

PIRRUA

Në raste, o Mirtil, kaq të këqija,
E kry'n'qëllimin mâ shum'shpejtësija,
Se dam i math asht për dëshirën t'onë
T'a lanjsh një pun'të tashme për mâ vonë.
E prá për t'biseduë nuk asht; ngreu shko
Dhe në të tilla çashtje mos përtò.
Na jemi në një gjendje kaq të ligë,
Qi dhe atij mâ trimit i hyn'frikë.
Ju vini vesh këshillavet të mija
Dhe turri drejt anmiqvet si duhija.

MIRTILI *

Ahere, mbret'i im, nuk po qëndroj;
Mbassi m'urdhnove qysh nashti po shkoj
Për raste të këtilla m'ke ushqyë,
Qi kúr të kesh'dëshirën t'vdes për ty.
Me tmerr në shpirt e n'zemër me guxim,
Kam shpres'të madhe se do t'dal n'fitim.
Për shpagën t'uej dhe për t'u rrit'kunora,
Nuk do të trembem sá t'më dridhet dora.
Po shkoj, o mbret'i im; nashti po shkoj.
A do t'i vras asé dhe vet nuk rroj.

SCEN' E TRETË

PIRRUA, ANDIGONA,

PIRRUA

Në këtë ças, e dashtun Andigonë,
Dallohët humbja dhe shpëtim'i jonë.
Anmiqt Mirtili po s'i la të vdek,
N'mos humbshim krejt, do t'kemi mjaft me hek.
Kam frik të madhe se nga ta mos trembet,
E në rrezik asht froni qi të shembet.
Nga krahu i Mirtilit shpres'kam pak,
Anmiqt t'i shtypi e t'i lyë me gjak.

Jam në çqetsim të math e nuk duròj,
Gufomat e anmiqvet sá t'shikoj.

ANDIGONA

Qetsohu, búrr, dhe sihariqin prite,
Se trimi duket vetëm në kso dite.
Në se kujtòn qi do të mbesin gjallë,
Dil vet'përpara dhe luftoi me pallë.
Kúr anmiqsija sheshit do të dali,
Provo guximin qi yt át të fali.
Në zemër t'mbretit s'ka vend trubullimi;
Nji lloj'të quhet humbja dhe shpëtimi,
Se asht e ambël pò të vdeç me ndér,
Mbassi nuk rron ay qi rroi nji herë.

PIRRUA

O Andigon'qi nuk trembe prej frikës,
Provon se je e bij'e Verenikës.
Guxim'i yt asht nderi mbretënuër,
Se zemër burri ke në krahanúër.
Kúr fam kërkon ma tepër se sà jetë,
Mâ shum'se gruë je búrr me të vërtetë.
Për her'të par'me muë ti kúr u poqe,
Në luft'mâ shum'se n'shtrat të desha shoqe,
Se kúr tristimi muë m'a mbyll krejt gojën,
Ti m'a mbërthen e m'a stolis mburonjën.

ANDIGONA

O burr qi je gjith'gjallënija e ime,
Po që ti trim të duhet dhe gruë trime.
E ambël asht të rrojsh me fam'nji orë,
Se sá me vite t'mbesish pa kunorë.
Nji ças nuk duhet pa mburonj'të mbesish,
Me arëm leve dhe me arm'të vdesish.
Mâ fort kujtohe po të shkojsh i rí,
Sé sá nji plak qi nuk ka sjell'dobl.
Në qoftse don të kesh'nji fam'botnore,
Armët qi ke të mos i lshojsh prej dore.

PIRRUA

O Andigon' me zemër guximtare,
Më hoqe t'ligat dhe m'getsove fare.
Më fal guximin tand qi t'a bashkoj
Me kraha t'mija dhe gjithsin t'pushtoj,
Se asht Epiri shum i ngusht'për muë;
Un dëshiroj gjith'botën me pushtuë.
Dhe botën krejt po t'a bashkoj si shtet,
S'më duket e mjaftushme për një mbret.

ANDIGONA

O burr i shtrenjt', lakmimi asht një mjet
Për t'a zgjanuë një mbret atdhën e vet.
Por dhe lakmimi duhet t'ket'kufi,
Se sill rrezik mâ tepër se dobi.
Un duë të shoh me mâ të mdhat kunora,
Por jo deri sá nuk t'a mërrin dora.
Të matesh me até qi munt të matesh
Dhe t'mos kërkosh mâ tepër qi të zgjatesh.
Në qoftse don të rrijsh gjithnji në fron,
T'i turresh veç atij qi të sulmôn,
Se s'shihet ndonj'fitim ahëre, kúr
Për pagën t'on't'mos jemi të sigur.

PIRRUA

O Andigonë e dashtun, pse u qellë
Mirtili kaq ndonj'lajmërim pa sjellë?
Ay i dobët asht; mos asht frikuë
Edhe kungaren t'onë e ka trathtuë?
Se s'asht çudi qi dhe munt të gabojë
Me na trathtumun si atá trathtoi.
E prá nuk e kuptoj pse u vonuë
Kaq tepër urdhnin t'im pa e zbatuë.
Ky m'çqetësoi pa mas; nuk po duroj
Dhe shenj'të mbar'në këtë pun's'vështroj.

ANDIGONA

Njeriu trathtin po e pranoi një herë,
Nuk asht çudi t'a banj'dhe për të t'jerë.

Nashti u qell' Mirtili mjaft vërtet,
Sá po çqetsohem edhe un, o mbret.
Nuk erdhi ende; s'dij se pse vonoi
Edhé të dy na la me t'hapët gojë.
Si t'a kuptojmë e si t'a marrim vesh
Se pse deri tashti s'erth midis nesh.
Oh, ja Mirtili po vjen i gëzumun
Dhe duket urdhnin tand e ka zbatimun.

SCEN' E KATËRTË

PIRRUA, ANDIGONA, MIRTILI,
MIRTILI

O mbret' i Im, merr lajmin qi dëshron:
Neoptolemi n'gjak të vet noton.

PIRRUA

Geloni rron e nuk iu grabit jeta?

MIRTILI

Ndëgjò, o mbret, si qëndròn e vërteta:
Neoptolemit shpatën me kto durë
Un vet'ja mbsheha mbrenda n'krahanúr,
Por dhe Aleksikrati n't'jetrën anë
E la Gelonin krejt të vdekun ranë.

ANDIGONA

O lajm i ambël, lajm trí her'gazmor,
Ç'i shkrine zemrat qi qen'ngirim'si borël
Na thuej, Mirtil, atà nuk marrin frymë?

MIRTILI

Me gjak, mbretnesh', të dy i ke të lymë.
Por kjo s'mjafton qi të dy t'vdekun ranë,
Por dhe Kadmeja hangri helmin m'thanë,
E hangri helmin por prap frym'po merr
Dhe drit'e syve ende s'i asht err.
Nji t'jetër vajz'syt s'më kan'pamun kurr

T'a zgjedhi vdekjen vet'porsi një búrr.
Nga breng'i math qi pa s'përmbahesh dot
Dhe qante pa pushuë tyke derth lot.

PIRRUA

Mirtil, ti me të drejtë e meritòn
Besnik të quresh se po e provòn.
Ti na shpëtove ne prej ktij rreziku,
Dhe po prej teje na u shtyp anmiku.
Në zemrën t'ime ti e ke banimin
Dhe si ç'e meritòn do t'ap shpërblimin.
E prá na thuëj nashti se si qëllutë
Anmiqt njëherësh dhe në dhé i vutë.
Të liqt si i gremisët e i vratë
Dhe zemrat e njolluëme si j'au çatë?

MIRTILI

Me koh'po pritshim na për këtë qëllim
Bashk' me Aleksikratin, mbret'i im.
Si na urdhnut qëndruëm në t'errtën natë
Para pallatit për një koh'të gjatë.
Ndonse anmiqt për t'ardhun shumë vonuën,
Por më në funt n'errsinët u dalluën
Dhe kúr në port't'pallatit zun'të hynë,
Një herësh mbi të dy na u mësymë.
Më par' Neoptolemit un i rashë
Me shpat'në shpatull dhe dy plagë i dhashë;
U trubulluë nga trut'dhe rá përmbys
E un u turrësh dhe me durë e mbys.
Aleksikrati n't'jetrën anë i preu
Gelonit kokën dhe zemrën i shqeu.
Të dy ahë rrxohen e zbërthehen
Nga ç'do lëvizje dhe të vdekun ndehen.
Nashti po të pëlqeu eja të shkojmë
E si bajn'not mbi gjakun t'i vështrojmë,
Ata qi jetën t'rrezikuën pa shkaqe.
Ja dhe Kadmeja vjen me lot ndër faqe.

SCEN' E PESTË

PIRRUA, ANDIGONA, MIRTILI, KADMEJA

KADMEJA

O mbret i krejt Epirit, drejtësi
Po vinj t'kërkòj për fatin t'im të zi.
Mirtili qi ke pran'vrau mbretin t'jetër,
T'im vlla dhe bashkpuntorin tand të vjetër.
Prej ktij kërkòj un gjakun e t'im vllai,
Se po me gjak duë gjak'n e 'tij të lajë.
Nderò nji shokun tand, m'ndero dhe muë,
Dëno të ligun qi më ka shkretuë.

MIRTILI

Princeshë, ay qi pabesin përdori,
Dhe vdekja po me pabesí e mori.

KADMEJA

Qysh? Dhe t'pabes'ti shpirtin e t'im vllai
T'a qujsh e të dëftehesh vet'pa faj?
O mbret i shumfuqishëm, të durohet
Kúr mbret'i vdekun kaq të poshtënohet?

ANDIGONA

Princesh', t'yt vllai ja dite planin mirë;
Nashti ke na vjen të kërkòjsh mëshirë?
T'mendoni burrin t'im trathtisht t'a vritni
Edhë mëshir'pastaj prej nesh të pritni?
Ti qi kërkòje të më vinje shemër,
Nashti t'më dalsh përpara a ke zemër?

PIRRUA

Princesha s'lypset tepër të rrëmbehet,
Sepse trathtija me trathti shpërblehet.
Sa me Neoptolemin bashkpunova,
Ndonji të lig't'i banje nuk mendova.
Gjithnji si mâ të parë e kam nderuë
Dhe barra mâ e rand'ka qen'mbi muë,
Un emnin kisha mbret, ay sundonte

Dhe nëpër dur'të'tij ç' do gjâ do t' shkonte;
Por u përpoq mbështetas t' m'a punojë,
Prandaj nga pabesija e pësoi.

KADMEJA

Ah, qysh? Dhe ti kështu don m'u dëftyë:
Nji mbret i vramun t' mbesi pa u shpërblyë?
Njeri me shpirt të kalbun e gjaksor,
Kështu menduke ti me na përdorë?
O vrasës i tmerruëshëm, zemërgur,
Qi mushkënit m'i dogje m' krahanúr!...
Ahere pse s'i dole ti në báll...
E të luftoje burrënisht me pallë....
Por vllan m'a vrat...: mbëshehtas me irathti...
Kurse e pate thirrun... në... gosti!...

MIRTILI

O mbret'i im, kjo vdiq.

PIRRUA

Le t'a mbarojë

At'jet'qi dhe dashnija t'i pushojë!
Mirtil, prej meje ti nashti ç'kërkôn?
Se mbreti kshtu besnikët i dëshron.

MIRTILI

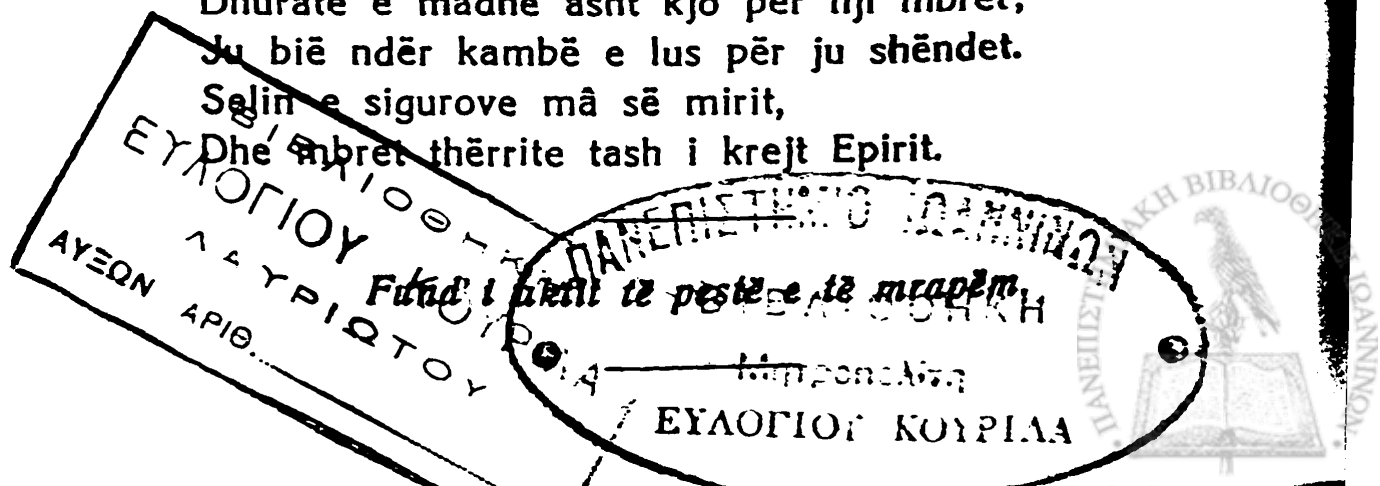
Shpërblimin, si të jet', me gas e pres.

PIRRUA

Ahere ndihmsin t'im po të thërres.

MIRTILI

Dhuratë e madhe asht kjo për nji mbret;
Ju bië ndër kambë e lus për ju shëndet.
Selin e sigurove mâ së mirit,
Dhe mbret thërrite tash i krejt Epirit.

VEPRA TË SHYTPUNA T' AUTORIT

	ÇMIMI:
ULISI tragedi me 5 akte në vjerrshë	Fr. ari 1.—
AKILI « « « « « «	« « 1.—
ALEKSANDRI « « « « « «	« « 1.—
PIRRUA « « « « « «	« « 1.—
BUKOLIKET, përkthim i Vergilit	« « 1.—
